

జనరాజకీయం కోసం ...

₹ 10/-

లింకనత్తా ప్రమ్మ

సంపుటి - 3 సంచిక - 5

పత్రపత్రిక

మార్చి 1-15, 2012

జేపీ రైతు సత్యగ్రహం యాత్ర

ప్రభుత్వ అంక్షలను ధిక్కరిస్తాం

రైతులకు ప్రణాక్కనే స్వచ్ఛము సాధిస్తాం

రైతు సంఘారహించు

యాత్రలు

రైతులు

జన రాజకీయం కోసం... లోకసభా ప్రైమ్సు

పత్రపత్రిక మార్చి 1-15, 2012
సంపుటి - 3 సంచిక - 5

లోపిలి వేడీల్సు...

రాష్ట్రంలో ఉప ఎన్నికలు	5
ఉపఎన్నికల బిల్లో లోకసభా పార్టీ.....	6
అంక్షలను తుంగలో కలిపి.....	8
అమ్మకునేస్టేఫ్ట్ కోసంరైతు పాదయాత్ర.....	11
అంతం కాదిది ఆరంభం.....	12
రైతు కోసం సంకెళ్ళకు సిద్ధం.....	15
రైతు క్షేమం పట్టని సరార్ఫ.....	16
సైకమ్ సర్వజనుల సాత్తే.....	18
రైతును నిరాశ పరిచిన రాష్ట్రబడ్డెల్.....	20
బడ్డెల్ బలుపు కాదు వాహే!.....	24
రైతేల అభివృద్ధికి 5.6 లక్షల కోట్లు.....	25
కుల నాయకుల్ని చేయుద్దు.....	27
ప్రజాస్వామ్యం దిశగా మయిస్టర్.....	29
శ్రీ పథసాగుకే ఉపాధి సయం.....	30
లోకసభా పార్టీ కార్బూట్మూలు.....	31

సంపాదకవర్గం

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

ప్రధాన సంపాదకులు

డి.వి.వి.యస్. వర్మ
సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

జి. రాజారెడ్డి
బండారు రామ్యాహన్ రావు
కొంగర గంగాధరరావు
కె.వి. కుటుంబరావు
సి.పొచ్.ఎస్. మాధవరావు

ఒక & కవర్ డిజెన్ : సునిత ఆరమిచ్
ది.రి.పి. : జ్యోతి తాటి
ఫోన్ : ఎన్. సంఖేక్ కుమార్

మున్సిపల్ ఎన్జెక్యులు ఎప్పుడు?

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నికలకు సిద్ధం అయినప్పుడు, వాయిదా వెయ్యిదానికి వీలు లేకుండా సరోవర్స్సుత న్యాయసాధనం తీర్చు చెప్పినప్పుడు, మాత్రమే జలగే పరిస్థితి కనిపిస్తున్నది.

సంపాదకీయం

భిబుల 29న రాష్ట్ర ప్రోకోర్స్ ఇచ్చిన తీర్పు ప్రకారం 2011 జనాభా లెక్కలలో యు.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ. గణాంకాలు వెలువడిన తర్వాత నాలుగు నెలలలోగా ఎన్నికలు జరగాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాదన ప్రకారం మార్చి 31వ తేదీకి ఈ గణాంకాలు అందుతాయి. అంటే జాలైలోగా ఎన్నికలు జరగాలి. జరుగుతాయా? మళ్ళీ కోర్టుకెక్కితే నెలల గడిచిపాచియే అవకాశం ఇంకా మిగిలే వుంది.

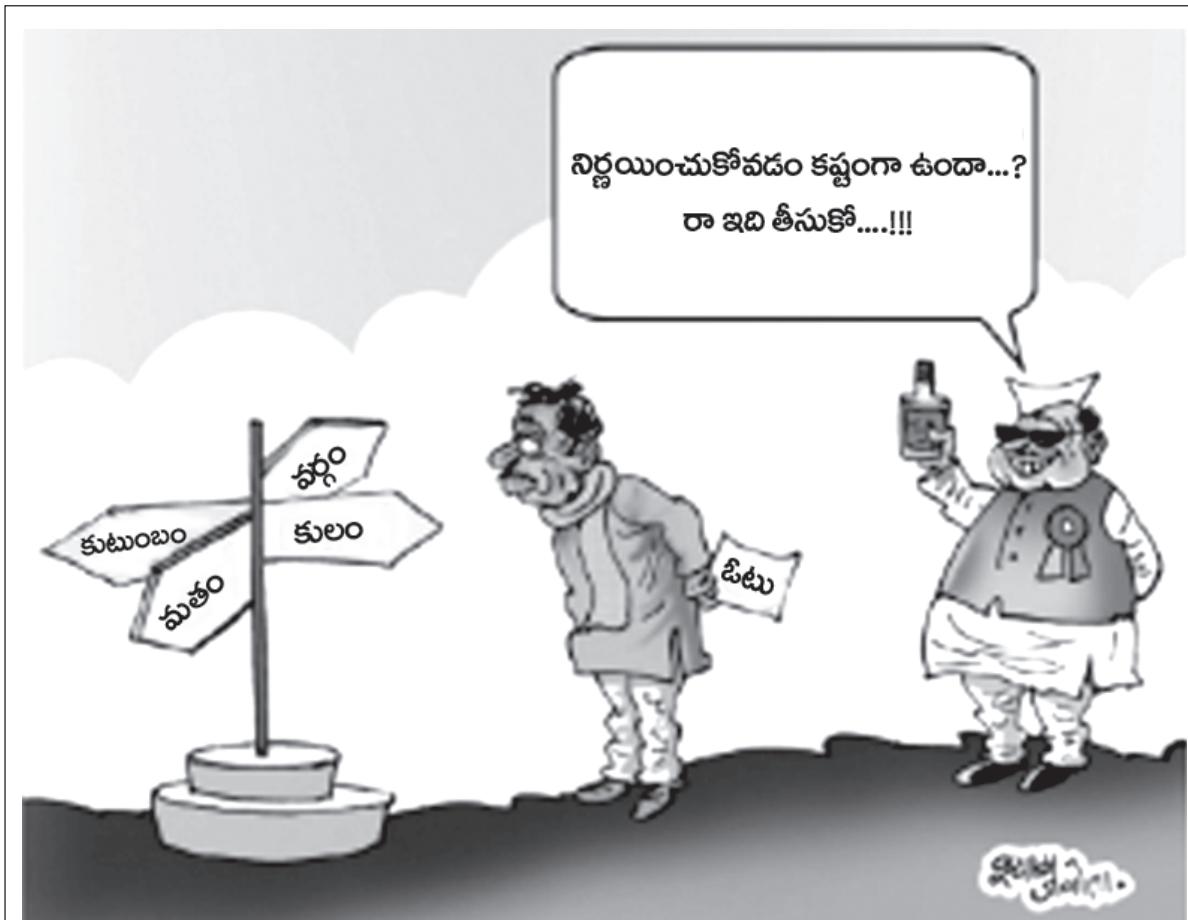
ముందుగా స్థానిక ప్రభుత్వాల ఎన్నికల పట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకి చిత్తసుద్ధిలేదు. కాని ఎన్నికలు సకాలంలో జిల్పించాలిన బాధ్యత రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషన్ మీద వుంది. అలా జిల్పించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అడ్డువడితే తనే కోర్టు జీవ్ కౌన్సిల్ కోరాల్విచ్చుంది. గతంలో ఎన్నికల కమీషన్ అదే పని చేసింది. ఇప్పుడు రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషన్ ఎన్నికలకు మేం సిద్ధం అని చెప్పాడం తప్ప జరగకపోతే తదనంతర బాధ్యతలు తీసుకునే చొరవను చూపించకపోవడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నది. ఈ ఎన్నికల కమీషన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అవసరాలకు తగ్గట్టు వ్యవహారించాలిన అవసరం లేకపోయినా అలగే వ్యవహారిస్తున్నది.

జనాభా లెక్కలు అంచిన తర్వాత ఎన్నికలు జరపాలని ప్రోకోర్స్ ఇచ్చిన తీర్పు సమర్థసీయంగా కనిపించడం లేదు. 73,74 సవరణల అందుతరం రాజ్యాంగం ప్రకారం గడువు ముగిసేలోగా స్థానిక ప్రభుత్వాలకు ఎన్నికలు జలగి తీరాలి. బీనిలో ఎలాంచి మినపశయింపులను రాజ్యాంగం కల్పించలేదు. గతంలో ప్రోకోర్స్ ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తూ గడువులోగా ఎన్నికలు జరపాలన్నది రాజ్యాంగం అదేశంగా పేర్కొన్నది. సూచన మాత్రం కాదని తేల్లి చెప్పింది. బీనిని సుల్తిం కోర్టు పలు సందర్భాలలో స్పష్టం చేసింది. అంతకు మించి గడువు తర్వాత స్పెషల్ ఆఫీసర్ల నియామకాలకు లేదా పదవి కాలం ముగిసిన ప్రజా ప్రతినిధుల కొనసాగింపుకు ఎలాంచి వీలు కల్పించడం లేదని స్పష్టం చేసింది. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఏదో సాకుతో స్పెషలాఫీసర్ల పాలన సాగించడం రాజ్యాంగ విరుద్ధం తప్ప వేరుకాదు.

పోతే సుల్తిం కోర్టు 1997 తీర్పులో ఎన్నికలు సకాలంలో జలగి తీరాల్విందేని స్పష్టం చేస్తూ రాష్ట్రంలో ఎన్నికలు జరపడానికి వీలులేని అసాధారణ పరిస్థితులు వున్నప్పుడు తప్ప వీలు లేదని స్పష్టం చేస్తూ దానికి వరదలు, భూకంపాలు వంటి ప్రకృతి భీభత్వాలను ఉదాహరణగా పేర్కొంది.

ఈ నేడుధ్యంలో జనాభా లెక్కల కోసం ఎన్నికల వాయిదాకు అనుమతించడం సబబుగా కనిపించడం లేదు. అనాటికి అందుబాటులో వున్న లెక్కల ఆధారంగానే ఎన్నికలు జలపితీరాలి. లేకపోతే భవిష్యత్తులో ఎలాంచి చిల్డర కారణాలతో ఎన్నికల వాయిదాకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సిద్ధం అవుతాయి ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్కెన ప్రజాప్రతినిధులు లేకుండా పాలన సాగించే పద్ధతి సమర్థసీయం కాదు. ■

భార్యాన్ కార్య

రచనలు హంపండి

'లోకసత్తా టైమ్స్' పత్రికలో ప్రచురణ కోసం వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్పొనలు, ఉత్తరాలు ఈ కింది చిరునామాకు పంపండి.

ఎడిటర్, లోకసత్తా టైమ్స్,
8-2-674బి/2/9, ప్లాట్ నం : 93
హ్యాపీ వ్యాపి, రోడ్ నం. 13వ,
బంజారాపీట్లు, హైదరాబాద్ - 500 034
ఫోన్ నంబర్ :
040-23311817, 23311819,
23311820, 23312829
ఫోన్ : **040-23310612**
accountsdept@loksatta.org
loksattatimeslsp@gmail.com

హందా వివరాలు

జన రాజకీయ వాణి 'లోకసత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందారారులుగా చేరండి... చేరించండి.
సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నం: **040-23311817**
సెల్: 80085 07934

విడి ప్రతి : రు. 10 ,
విడాది చందా : రు. 200
మూడేళ్ళ చందా : రు. 500

చందా రుసుమును "లోకసత్తా టైమ్స్" ఎకౌట్ నం: 62007167836 ఎన్.బి.పెట్, పంజాగుట్ బ్రాంచ్, హైదరాబాద్ పేరిట అన్నలైన్ క్రెడిట్ చేసి వివరాలను ఇ-మెయిల్ చెయ్యచ్చు.

లోకసత్తా ప్రకటన రేట్లు

బ్లాక్ & వైట్, మాటలర్

పగం పేజీ	₹ 2,500	
పూర్తి పేజీ	₹ 5,000	₹ 10,000
సెంటర్ ప్లైట్	₹ 10,000	₹ 20,000
బ్యాక్ పేజీ	-	₹ 20,000
ప్రంట్ ఇన్స్ట్రాషన్	-	₹ 15,000
బ్యాక్ ఇన్స్ట్రాషన్	-	₹ 15,000

- ప్రకటన రుసుము Loksatta Times పేరిట హైదరాబాద్లో చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో సంపగలరు.

రాష్ట్రంలో ఉప ఎన్నికలు

మార్చి 18న రాష్ట్రంలో 7 నియోజక వర్గాలలో ఉప ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. ఇందులో 4 స్థానాలు - ఆదిలాబాద్ కామారెడ్డి, నాగర్ కర్నూల్, కొవూరు స్థానాలు గతంలో తెలుగుదేశం పార్టీ గెలుచుకుంది. వీరు ఇప్పుడు పార్టీని విడిచిపెట్టి తెరాసలో, వై.యస్.ఆర్.కాంగ్రెస్‌లో చేరారు. ఒక్క నాగం జనార్థన్ రెడ్డి మాత్రం ఏ పార్టీలోనూ చేరకుండా వున్నారు. స్టేప్స్ ఘనపూర్, కొల్కాత్తార్ స్థానాలు గతంలో కాంగ్రెస్ గలిచింది. వీరు పార్టీని ఫిరాయించి తెరాసలో చేరారు. మహబూబ్‌నగర్ నుండి గిలిచిన ఇండిపెండెంటు మరణంతో అక్కడ ఉపఎన్నిక జరుగుతుంది.

ఇప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్న ఆస్థానాలలో తెరాస ఎన్ని స్థానాలు గెలుచుకున్నా అది దానికి అదనపు బలం అవుతుంది. తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీలు తమ స్థానాలు దక్కించుకో లేకపోతే ఆ మేరకు నష్టపోతాయి. ఈ ఉప ఎన్నికల్లో మొత్తం మీద పరిస్థితి తెరాసకు మెరుగుగానూ, తెలుగుదేశానికి ఎక్కువ నష్టంగానూ కనిపిస్తున్నది.

గత ఎన్నికలలో తెలుగుదేశం పార్టీ మహా కూటమిని ఏర్పాటు చేసింది. అందులో తెరాస, సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎం పార్టీలు భాగంగా వున్నాయి. ఇప్పుడు పరిస్థితి తెలుగుదేశానికి వ్యతిరేకంగా రూపొందింది. ఆ పార్టీకి తెరాసతో పాటు సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎ(యం)లుకూడా దూరం అయ్యాయి. సి.పి.ఎ(యం) తన అభ్యర్థుల్ని పోటీకి నిలబెట్టి తెలుగుదేశానికి కోత పెడుతుంటే సి.పి.ఐ. తాను తెరాసతో జట్టుకట్టి తెలుగుదేశాన్ని ఒంటరిని చేసింది.

ఈ పరిస్థితులలో తెలుగుదేశానికి ఈ ఉపఎన్నికలు విషమ పరిష్క కానున్నాయి. రాబోయే ఎన్నికలలో తమని ఏకపక్షంగా ప్రజల ఎన్నుకోబోతున్నారని చంద్రబాబు ప్రతినిష్టుం చేసే

ప్రకటనలు బండారం కాస్త బైట పడనుంది. ఈ ఎన్నికల్లో గెలుపు ఓటమిలు తెలుగుదేశం పార్టీ 2014 భవిష్యత్తుకు దిశాన్ధిరేశం చేసేవికానున్నాయి.

ఇక పోతే కాంగ్రెస్ పార్టీకి అటు తెలంగాణాలో ఇటు కోస్తాలో విజయవకాశాలను ఈ ఎన్నికలు తేల్చునున్నాయి. వై.యస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ మనుగడను ఈ ఉప ఎన్నిక ప్రభావితం చేస్తుంది. అందుచేత ఇవి ఉప ఎన్నికలే అయినా, శాసనసభలో అధికార సమీకరణాలు మారకపోయినా తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్, వై.యస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ల పట్ల ప్రజలు ఇచ్చే తీర్పు ఆ పార్టీలపైనా, భవిష్యత్తు ఎన్నికలపైనా ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

తె.దే.పాకు దూరంగా వామ పక్షాలు

ఈ ఎన్నికల్లో వామపక్షాలు గతంలోని పొత్తులను తిరగరాస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. అవి రెండూ భిన్నకారణాలతో తెలుగుదేశం పార్టీకి దూరంగా వుండాలని నిర్ణయించుకున్నాయి. ఈ ఉప ఎన్నికలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో హెచ్చుగా వున్నందున ఇక్కడ తెలుగుదేశంతో ఇత పట్టడం కంటే తెరాసకు మద్దత్తు ఇవ్వడం ప్రాంతియ లాభసాటి బేరంగా సి.పి.ఐ వించినట్లు కనిపిస్తుంది.

పోతే సి.పి.ఎంతో పొత్తుల మీద కొంత అంతర్భదనం ప్రారంభపైనట్లు కనిపిస్తున్నది. పొత్తుల పేరుతో పరిమితంగా సీట్లు పోతీ చెయ్యడం వల్ల తమ పార్టీ ప్రభావం కుంచించుకు పోతున్నదని పార్టీ విస్తరణకు తగిన ప్రత్యామ్నాయాలను ఆలోచించాలని ఆ పార్టీ భావిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది.

మొత్తం మీద వామ పక్షాలు తన పాత మిత్రత్వాన్ని తాత్కాలికంగానైనా వదులు కోకడం, భవిష్యత్తులో రాష్ట్ర రాజకీయాలలో మరో ప్రత్యామ్నాయానికి దారి చూపుతుందా లేక 2014 తిరిగి అదే గూటికి చేరతాయా? అన్నది వేచి చూడాల్సిందే. □

ఉప్పు ఎన్నికల బరిలం లోక్సంత్రా పాటీ అభ్యర్థులు

రాష్ట్రంలో జరగనున్న ఉప్పు ఎన్నికలలో లోక్సంత్రా పాటీ కోవూరు, మహబూబ్ నగర్ స్థానాలల్లో పాటీ చేయాలని నిర్ణయించింది. కోవూరు నియోజకవర్గానికి అభ్యర్థులుగా నెల్లూల నర్సుయ్య, మహబూబ్ నగర్ నియోజకవర్గానికి మొహన్ గాన్ మొయిన్ నీలను అభ్యర్థులుగా ప్రకటించింది.

తెలంగాణాలో మిగిలిన 5 స్థానాలకు తమ పాటీ పాటీ పెట్టడం లేదని, తెలంగాణ కోసం పాటీలను వీడిసిపారే అభ్యర్థులుగా కొనసాగుతున్నందున ఏల రాజీనామాలకు వెసుకున్న మనోభావాలను గౌరవిస్తూ ఈ నిర్ణయం

తీసుకున్నట్లు వారు తెలిపారు.

ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నవి ఉప్పునీకలు మాత్రమే. కాంగ్రెస్ పార్టీ గెలవకపోయినా దానికి అధికారం పోదు. తెలుగుదేశం పార్టీ వై.యస్.ఆర్.కాంగ్రెస్‌లలో ఏది గలిచినా వారికి అధికారం రాదు. ప్రజలు తమ భవిష్యత్తు కోసం అలోచించి మరీ ఓటు వెయ్యాల్సిందిగా కోరుతున్నాం. ప్రజలు తమ ఓటుతో అధికారాన్ని ఇస్తున్నారు. ప్రజల వన్నుల సాముగ్గతో పాలన సాగించమని ఎన్నుకుంటున్నారు. అందుచేత ఎన్నికలు పార్టీలకోసం కాదు. అభ్యర్థుల కోసం కాదు.

ఎన్నికలు ప్రజలకోసం, వారి పిల్లల భవిష్యత్తుకోసం. ప్రజలు ప్రభువులు - అభ్యర్థులు కేవలం సేవకులు మాత్రమే. ఇప్పాడు అలోచించండి ఎవరికి ఓటు వెయ్యాలో - ఎవరికి అధికారం ఇవ్వాలో...

ప్రస్తుతం ఛోటీలోపున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వుంది. తెలుగుదేశం పార్టీ 9 ఏళ్ళపాటు అధికారంలో వుంది. ఆరుసంవత్సరాలు అధికారంలో వున్న దివంగత ముఖ్యమంత్రి పేరుతో వారసత్వం కోసం పుట్టుకొచ్చినది వై.యస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ మూడు పార్టీలలో

■ ఏ ఒక్కరైనా తమ పాలనలో అవినీతికి అడ్డక్కట్ట వేశమని

గానేమొయిన్ నీలను
మహబూబ్ నగర్
నెల్లూరు నర్సుయ్య
కోవూరు
ఉప్పు ఎన్నికలలో లోక్సంత్రా పాటీ అభ్యర్థులు

చెప్పుకోగలస్తితి లేకపోగా అవినీతి కుంభకోణాల వరంవరలకు కారకులు గానే వున్నారు.

■ ఏ ఒక్కరైనా వ్యవసా యాన్ని లాభసాటి చేశామని చెప్పుకోగల స్థితి లేకపోగా రైతులకు, కొలుదారులకు ఆత్మహత్యల చరిత్ర మిగిల్చారు.

■ ఏ ఒక్కరైనా యువతకు మంచి ప్రమాణాల చదువునీ, నైపుణ్యాలనీ ఇచ్చి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించ లేనందునే రాష్ట్రంలో లక్ష్లాదిమంది పేద నిరుద్యోగ యువతీయువకులు

నిరాశా, నిస్సిహలతో మగ్గుతున్నారు.

■ ఏ ఒక్కరైనా మద్యనియంత్రణకు కరిన చర్యలు తీనుకోకపోగా మద్యాన్ని ఏర్పారించారు. మద్యం వ్యాపారం అంతా వీరి అనుచరులతోనే నడుస్తున్నది. ప్రతిచేట సిండికేట్లలో అందరూ భాగస్వాములుగా వుండి

రాష్ట్రాన్ని మద్యాంధ్రప్రదేశ్ చేశారు. పేదల జీవితాలని నరకం చేశారు.

■ ఏ ఒక్కరైనా ఓటు పథకాల చుట్టూ తిరగడం తప్ప పేదలకు స్వతంత్ర జీవనాన్ని ఇప్పుడానికి, వారి పిల్లలకు అందరితో నవానంగా మంచి ప్రమాణాల చదువు, వైద్యం

అందించడానికి చర్యలు తీసుకోనందునే పేదరికం శాశ్వతం అయింది. వారి పిల్లల బతుకు బండల వుతున్నది.

- ఏ ఒక్కరైనా మన హంచాయితీలకు నిధులు, విధులు అప్పగించడానికి చిత్రశుద్ధితో కృషిచేయనందునే సర్పంచులు, ఎం.పి.టి.సి.లు, జడ్పెటీసీలు ఉత్సవ విగ్రహాలుగా మిగిలారు. గ్రామాలు అనారోగ్యంలో అవిద్యలో మగ్గుతున్నాయి.
- ఏ ఒక్కరి పాలనలోనైనా మన బడి చదువుల బడిగా మారలేదు. మన ఆరోగ్య కేంద్రాలు వైద్య సేవలందించేవి కాలేదు. మన ప్రభుత్వ ఆఫీసుల అదించే సేవలు మెరుగు కాలేదు.

ఇష్టుడు ఆలోచించండి.... మన కులం అని వారికి ఓటు వేస్తారా!

డబ్బు, సారా బాగా హంచుతున్నారని ఓటు వేస్తారా!

మనకి అన్ని వనరులు వున్నా, ఇతర రాష్ట్రాలకంటే అధిక పన్నుల రాబడిపున్నా, మన రాష్ట్రానికి పాలనా దారిద్ర్యం పట్టింది.

విధానాలు లేని పార్టీలని, ఓట్ల రాజకీయం పార్టీలని గెలిపిస్తే ఎవరి బతుకులూ బాగుపడవు.

ఈ పరిస్థితి మారాలంటే ఈ రాజకీయం మారాలి. కొత్త రాజకీయం రావాలి. స్వష్టమైన విధానాలు గల పార్టీ, విశ్వసనీయత గల నాయకత్వం గల పార్టీ, చేసేదే చెప్పాం - చెప్పింది చేస్తాం అని నిలబడ గల పార్టీ కావాలి. లోకసత్తా పార్టీ ఈ రాజకీయాన్ని మార్చడానికి వచ్చిన పార్టీ - ఈ కొత్త రాజకీయాన్ని ఆదరించండి మీ ఓటు ద్వారా దానికి బలాన్ని ఇష్టండి.

ఎవరికైనా గెలుపు ఓటములు మీరిచే ఓట్ల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఓటు మీసత్తా... మార్పు మా సత్తా. రైతులు, యువత, మహిళలు, పేదలు తమ కోసం ఆలోచించుకుని మంచి భవిష్యత్తుకు ఓటు నివ్వండి. కోపూరు, మహబాబ్ నగర్ లో లోకసత్తా పార్టీ అభ్యర్థులను గెలిపించండి - కొత్త దారి రాష్ట్రానికి చూపించండి. □

కె.పాలవాయి రాధిక, రాయదుర్గం

నిజాయాతీ లేని ఉద్యమాలు : ఏ నేత ఉద్యమం చేపట్టినా త్రజలు స్వష్టించంగా తరలి వచ్చినప్పుడు ఆ ఉద్యమం విజయవంతం అవుతుంది. అయితే నేడు కొందరు నేతలు చేసే దీక్షల వెనుక స్వార్థం, అధికార దాహంతో పాటు స్వలభాషేక్ష తోచి ఉద్యమాల పేరిట - ఉద్యమాలు లేవనెత్తి లాభం పొందాలనే ప్రయత్నాలూ

చేస్తున్నారు. ఇలాంటి వాటిని, ఇలాంటి వారిని జనం తిప్పికొట్టాలి. నేడు ప్రజల బతుకు తెరువుకోసం పరుగులు తీస్తా - అలుపెరుగని ప్రయాణం చేస్తున్నారు కానీ, ఒక్కడం దేశం గురించి ఆలోచించడం లేదనిపిస్తుంది. ఏదో మొక్కబడిగా ఓటు వేసి రావడం, ఎవరు గెలిస్తే నాకేంటి, నాపని నాకు తప్పదు - అంటూ మెట్టవేదాంతాన్ని వల్లిస్తున్నారు. జనం జనంలోని జాగృతి ప్రభాకరుడి దివ్య తేజస్సన్నను మించిన వెలుతురున్నప్పటికీ... నేతల జిమ్మెక్కలముందు జనంలోని తెలివితేటలు బలాదుర్. ప్రజలలో ముందుగా ఐక్యతను పెంపాందించుకుంది, ప్రజలకు మంచి జరగడం కోసం

మనలోనే ఒకరిని ఎన్నుకొని... మంచికోసం ఉద్యమాలు చేపడితే అప్పుడు స్వార్థపర శక్తులు దారులు వెతుక్కుంటాయి. సంఘవిద్రోహక శక్తులు, అధికార దాహనికి దాసులైన వారు అదృశ్యం అవుతారు.

ప్రజాస్వామ్య దేశంలో ప్రజలే వెందటి స్థానాన్ని అక్రమిస్తున్నారు. ప్రజల మాటలకు అంత

ప్రాముఖ్యత ఉంది. అందుకే రాబోయే తరంలో నిజాయాతీ కలిగిన నేతల ద్వారా, నిజాయాతీ గల ఉద్యమాలను చేపట్టి గాంధీ కలలు కన్న భారతావనికి పునాదు వేద్దాం రండి.

ఉత్తరాలు

రాచపాళిం రఘు నెల్లూరు “ప్రాసబాసలు” నుండి

ఆశ అనే పాశానికి
అంతనేబి లేదు
చిన్న ఆశ లేకుంటే
జీవితమే చేదు

ఆంక్షలను తుంగలో తొక్కె..మంజీరాలో కలిపి జైత్రయాత్రలా సాగిన జయప్రకాప్ నారాయణ్ రైతు యాత్ర

రెండు యాత్రలు, రెండు ప్రాంతాలు, రెండు రాష్ట్రాలు లక్ష్యం ఒక్కటే. ధాన్యం పక్క రాష్ట్రాలకు అమృకుండా, రైతులపై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం విధించిన అక్రమ ఆంక్షలను ఉల్లఫ్చించడమే. ఎమ్ముగనూరు నుండి మంత్రాలయం మీదుగా తుంగభద్రానది దాటి కర్నాటకలోని దిల్గుసుగూర్ వరకు మొదటిది పాదయాత్ర. నిజమాబాద్ జిల్లా పోచారం నుండి ఎల్లారెడ్డి, బాస్పువాడ, బోధన్ ద్వారా మంజీరా నదిని దాటి మహారాష్ట్రలోని ఎస్టి గ్రామం వరకు వాహన రైతుమహా యాత్ర. రెండు చోట్ల జరిగింది ఒక్కటే. ఆంధ్రప్రదేశ్లో వరి ధాన్యాన్ని అయిన కాడికి అమృకుండామన్నా అమృదు పోకుండా పంటరాగానే రేట్లు పడిపోతూ పక్క రాష్ట్రాల్లో మన రాష్ట్రంకంటే బస్తాకి వందా, నూటాయాఖై రూపాయాల వరకు ఎక్కువ రేటు వస్తున్నా ధాన్యాన్ని పక్క రాష్ట్రాలకు పోకుండా

అడ్డపడుతున్న రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని దిక్కరించడమే యాత్ర లక్ష్యం. ఆ లక్ష్యం రెండు చోట్ల నెరవేరింది.

కులాలు వేరైనా, ప్రాంతాలు వేరైనా, పంటలు వేరైనా పార్టీలు వేరైనా రాష్ట్రాలు వేరైనా, భాషలు వేరైనా రైతులందరం ఒక్కటే నని ఈ యాత్రలు చాటిచెప్పాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్లోని వరి ధాన్యం తమ రాష్ట్రాలకు వస్తే తమ రేట్లు ఎక్కడ పడిపోతాయోనన్న ఆందోళన పక్క రాష్ట్రాల రైతులకు లేదు. వారు మన రైతులను సాదరంగా ఆహారానించారు. అక్కన చేర్చుకున్నారు. మా రాష్ట్రంలో లేని ఆంక్షలు మీ రాష్ట్రం ఎందుకు విధించాలని ప్రశ్నించారు. రైతులగా మీరూ, మేమూ ఒక్కటే నన్నారు. మన ధాన్యాన్ని పవిత్రమైన ఉద్యమ సంకేతంగా భావించి, ధాన్యం ఎంతని చూడకుండా లక్ష్మరూపాయల చౌపున కొనుగోలు చేశారు. అలనాడు ఊపునత్యాగ్రహంలో ఊపును

ఉద్యమానికి సంకేతంగా భావిస్తే నేడు రైతుల కష్టాలు కడగళ్ళు తీరి లాభసాటి ధరలతో వ్యవసాయం సుఖిక్షం కావాలని వరి ధాన్యాన్నే సంకేతంగా భావించారు. రాష్ట్రాలు దాచించి ఆంక్షలను ఉల్లంఘించారు. సుమారు సంవత్సరం నుండి రైతులకి గిట్టుబాటు ధరలు కాదు, లాభసాటి ధరలు అనే నినాథంతో రైతులందరిని ఏకం చేస్తూ దాఖయప్రకాష్ నారాయణ్ గారి సారధ్యంలో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు రైతు పోరాటాలు ఎన్నో జరిగాయి. కొన్ని విజయాలు కూడా సాధించాయి. కానీ ఇప్పటికి రైతు దేశంకోసం త్యాగం చేస్తూ తాను క్రొవ్వోత్తయి కరిగిపోతుంటే మధ్యదశారిలు బలిసిపోతున్నారు. వ్యవసాయం గుదిబండై రోజు రోజుకు వ్యవసాయం రంగంలో స్వాల ఆదాయాలు, ఉపాధి ఆవకాశాలు మృగ్యమై పోయాయి. దీనిని గమ నించి గత రైతు ఉద్యమాల స్వార్థితో కొత్తగా రైతు సంఘాలని, రైతులను ఏకం చేస్తూ ఈ సమాఖ్య ఏర్పాటు చేశారు.

పంట పెట్టుబడిలో తన సొంత కష్టాన్ని, భూమిని పెట్టుబడి లెక్కగా తీసుకోకుండా అంఱన ఖర్చును లెక్కచేస్తే కూడా

హళ్ళికిహళ్ళి, సున్నాకు సున్నా లాగా వ్యవసాయం నష్టాల ఊచిలో కూరుకుపోయింది. ఈ ఊచి నుండి బయటపడాలంటే కొత్త లక్ష్యంతో కొత్త వద్ద తులతో ఉద్యమించాలని సమాఖ్య సంకల్పించింది. “ప్రకృతి శాపం - కాదు పాలకుల పాపమే” రైతులను ఈ దుస్సితికి తీసుకువచ్చిందని ఎలుగెత్తి చాచింది. అందులో భాగంగానే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రైతులతో అవగాహన సదుస్సులు, చర్చావేదికలు నిర్వహించింది. పాత సంఘాలను కలుపుకుంటూనే కొత్తగా కులాలు, పంటలు, పార్టీలకు అతీతంగా స్వతంత్రరైతు సంఘాలను ఏర్పరించింది. సంఘంగా ఏర్పడగానే సరిపోదు. తర్వాత ఉద్యమ కార్యాచరణ కావాలని ఈ యూత్రలను మొదలు పెట్టింది. అంతం కాదిది ఆరంభమని మన రాష్ట్రాన్ని అనుకొని ఉన్న కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, చత్తీస్గఢ్, ఒడిశా, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకి ధాన్యాన్ని తరలించి ప్రభుత్వ ఆంక్షలను ఉల్లంఘించడానికి ఏర్పాటు చేసింది. మొదటి విడతగా ఫిబ్రవరి 18,19 తేదిలలో కర్నాటక రాష్ట్రానికి 25,26 తేదిలలో మహారాష్ట్రకి రైతు యూత్రలను విజయవంతంగా పూర్తిచేసింది.

వరి ధాన్యం ఆంక్షలపై అసెంబ్లీలో చర్చకూడా జరిగింది. 1980లో దేశంలో పార్లమెంటులో జరిగిన చర్చలాగే మన అసెంబ్లీలో కూడా అదే చర్చ. ధాన్యాన్ని పక్కరాష్టోలకి

అనుమతిస్తే మన రాష్ట్రంలో ధాన్యం ధర పెరిగి బియ్యం కొనే వారికి కష్టాలు వస్తాయని మన ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి వాడించారు. ధరలు పెరిగాయని గగ్గోలు పెట్టుకుండా ఉంటానంటే అప్పుడు అంక్షల ఎత్తివేతపై ఆలోచిస్తామని ప్రతిపక్ష నాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడుకు సవాలు విసిరాడు. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఒక మాట, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు మరోమాట మాటల్లాడే ఈ పార్టీలకి ఆ సవాలును స్వీకరించే దైర్యం లేకపోయింది. ఇప్పుడే కాదు. దేశంలో కాంగ్రెస్‌పోయి, జనతాపార్టీ వచ్చినా, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలు పాలించినా రైతుల కష్టాలు కడగళ్ళ తీరలేదు. ఇటు రైతులను ఆటు వినియోగదారుల ప్రయోజనాలను కాపాడి ఉభయుల ఆకాంక్షలకు వారథి కట్టే ప్రయత్నం ఈ ప్రభుత్వాలు ఏపీ చేయలేదు. పైగా రైతులకు, రైతు కూలీలకి, వినియోగదారులకు తంపులు పెట్టి వాళ్ళ మిత్ర వైరుధ్యాలను శత్రు వైరుధ్యాలుగా చూపెడుతుంది. పండించే రైతుకు ధరవ్సే వినియోగదారునికి అడ్డగోలుగా ధరలు పెరుగుతాయని చేసే ప్రచారం సరైనది కాదు. రైతుకు మూడు రూపాయలు వస్తే వినియోగదారులకు ముపై రూపాయలకు అమ్మే దళారి వ్యవస్థలో మనం ఉన్నాం. ఈ మధ్య దళారి వ్యవస్థని సాధ్యవైనంత తగ్గించి ఇద్దరి ప్రయోజనాలను కాపాడే ప్రయత్నం పాలకులు చేయలేదు.

మహాభారతంలో ద్రోణాచార్యుడు విలువిద్యలో పరిక్ష పెట్టినప్పుడు చెట్టు, పుట్టు, పిట్టు కనపడడం కాకుండా అర్థసుడికి పిట్టకన్ను మాత్రమే ఎలా కనబడిందో పండిన పంటకు హక్కుగా సరైన ధర రావాలని ఏకసూత్ర ప్రణాళికతో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య ఈ విషవలయాన్ని చేసించింది.

ఎమ్ముగనూరులో డా॥జయప్రకాష్ నారాయణ్ చారిత్రాత్మక రైతు సత్యాగ్రహ పాద యాత్ర మొదలు పెట్టినప్పుడు చేసిన ప్రసంగం స్వార్థినిచ్చింది. 36 కిలోమీటర్ల యాత్రపొడువున ఎదురైన ప్రతి గ్రామంలో రైతులు, గ్రామప్రజలు నీరాజనాలు పట్టారు. మంత్రాలయంలో జేపీ చేసిన ప్రసంగంలో ఆహారసేకరణ దిశనుండి ఉత్సత్తి దశకు ఎలా చేరామో వ్యవసాయం ఎలా ప్రారంభించామో, వ్యవసాయం వల్ల గ్రామాల ఏర్పాటు ఎలా జరిగిందో సోదాహరణంగా వివరించారు. ఆర్థిక వ్యవస్థకు మూలాలు వ్యవసాయంలో ఉన్నాయని ఆ మూలాలని తెగనరికితే మనం కుప్ప కూలిపోతామని అందోళన వెలిబుచ్చారు. తుంగభద్రానది అవల కర్నాటక రైతులతో పాటు, లోకసత్తా కర్నాటక శాఖవారు

సాదరంగా మన రైతులను స్వీగతించారు. 2009లో వరదల్లో తుంగభద్రానది మీద ఉన్న పాత వంతెనతో పాటు రైతుల కష్టాలు, కడగళ్ళ చూసి కాబోలు. వంతెన పక్కనున్న చెక్పోస్టు కూడా కొట్టుకుపోయింది. దాన్ని మళ్ళీ ఎవరు పునఃరుద్ధరించలేదు. ఆంక్షల దారి ఆంక్షలదే దొంగరావాణా దారి దొంగరవాణాదే. బహిరంగంగా ఆంక్షలను ఉల్లఫీస్తున్నామని చేతనైతే అరెస్టు చేయిండని మాధవరం గ్రామంలో జేపీ ప్రభుత్వాన్ని సవాలు చేశారు. ఈ యాత్రలో అరెస్టు చేస్తారా, చేయురా అనే ఉద్దేగం అరెస్టు చేసినా బెయిలు తీసుకోమనే మొండి పట్టుదల కనిపించాయి. రైతుల కోసం ఔలైకెళ్ళడానికి జేపీ సిద్ధపడ్డారు. వారి వెంపే మిగతా రైతులంతా సిద్ధపడ్డారు. “ఒక వేళ జేపీ అరెస్టు ఆంక్షల ఉల్లఫున కోర్టులో రుజువై శిక్షపడితే ప్రస్తుతం ఉన్న శాసన సభ్యత్వం రద్దు అయ్యేది. మరో ఆరేళ్ళ వరకు ప్రజాప్రతినిధిగా ఎన్నికల్లో పోటి చేసే అవకాశం కూడా కోల్పొయేది. కానీ ప్రభుత్వం అరెస్టు చేయలేదు. ఆంక్షలు ఎత్తివేయలేదు. దున్నపోతు మీద వానపడ్డట్టు మిన్నుకుండిపోయింది.

ఇక రెండవ యాత్ర నిజమాబాద్ జిల్లాలో పోచారం నుండి మొదలైన “రైతు మహా యాత్ర” చాలా ఉల్లాసంగా, ఉత్సాహంగా రైతుల పోరాటంలో మరో మైలురాయిగా నిలిచిపోయింది. ఉద్దేగం ఉండి సన్మాన లేదు. చివరికి రిజల్ట్ ఏమూతుందో అందరికి తెలుసు అందుకే వరుసగా నాగిరెడ్డిపేటు, ఎల్లారెడ్డి, బాస్పువాడ, వర్షి, రుద్రురు, బోధనలో జరిగిన సభల్లో జేపీ పదే పదే ఒకే విషయం చెప్పారు. ఆంక్షలను ఎత్తివేయిండి లేకుంటే అరెస్టు చేయుండి. ఒకే మాటూ ఒకే బాణం. తిరుగులేని బాణంలా రెండవ రోజు కోటిరి, ఎత్తొండ, సాలంపేటు, సాలూరు, సమీకృత తనిఖి కేంద్రం (చెక్పోస్టు) ద్వారా మంజీరానది దాటి విజయవంతంగా ఆంక్షలను ఉల్లఫీంచారు. ధాన్యం బస్తోలతో ఉన్న ఎడ్డ బండిని జేపీగారు నడిపారు. నది అవతల మహారాష్ట్ర శెట్టారి సంఘటన రైతులు గుణవంతరావు పాటిల్ తదితరుల అధ్వర్యంలో సాదరంగా స్వీగతం పలికారు. అయ్యప్ప స్వామి భక్తులలాగా చాలా మంది రైతులు నెత్తిమీద ధాన్యం సంచితో ఇరుముడితో పడివడిగా నడిచి నదిని దాటారు. విజయాత్మాహంతో స్వత్యాలు చేశారు. సిగ్గులేని ప్రభుత్వమా ఆంక్షలను ఎత్తివేయి అంటూ నినాదించారు. ఆవాజ్దో హమ్ ఏక్స్‌ప్రై అంటూ దిక్కులు పిక్కలీలో రైతులు నినాదాలు చేశారు. కిసాన్ ఎక్కాజిందాబాద్ అంటూ ఎలుగెత్తి చాటారు. □

- బండారు రామోహన్ రావు

అమ్మకునే స్వచ్ఛ క్రొం, లాభసాటి ధరల క్రొం ఎమ్మగన్నరు నుండి మహాద్వమంగా సాగిన రైతు సత్యాగ్రహ పాదయత్ర

అంద్రప్రదేశ్‌లో రైతుల ఉద్యమం ఒక కొత్త మలుపుత్తిలగింది. రాయతీల భాక్షాటనకు స్వస్తి చెప్పి రైతులు లాభసాటి పంట ధరలకోసం విధాన పరమైన అంశాల మీద పాశిరాటానికి ఉద్యుక్తులయ్యారు. రాష్ట్రంలో సంప్రదాయ పార్టీలన్నీ రైతుల్లి దగా చేశారు. వాళ్ల అభికారంలో వున్నప్పడు లాభసాటి పంట ధరలు ఇప్పించడం చాతకాని వాళ్ల తమకి అభికారం జ్ఞేస్తే రైతుల రాజ్యం తెస్తామని వాగ్గానాలు చేసిన వాళ్ల మాటలన్నీ బూటుకాలని తేలింది. అంతా రైతుల కష్టాలకు కన్నిరు కార్బేవారే గాని వ్యవసాయ రంగాన్ని సంక్లిభం నుండి బైట పదేసే విధానాల స్వప్తత ఏ ఒక్కలికీ లేదు. ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలతో రైతులకు అరకార రాయతీలు ప్రకటించడమే కాని పంటలకు లాభసాటి ధరలకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టగల వారు కాదని స్వప్తమైంది.

ఈ దశలో లోకసభా అధినేత డా.జయప్రకాప్నారాయణ్ సారధ్యంలో స్వతంత్రైతు సంఘూల సమాజ్య ఏర్పడింది. పార్టీలకు అతీతంగా రైతుల్లి సంఘటిత పర్షదానికి నిర్దాయించుకుంది. రాయతీలకు బదులు రైతుల్లి లాభాల బాట పట్టించే విధానాల మీద పాశిరుకు సిద్ధమైంది. పంటల్లి ఎక్కడైనా అమ్మకునే స్వచ్ఛకోసం, ఒక వినూత్వమైన ఉద్యమాన్ని చేపట్టించి.

ఫిబ్రవరి 18,19 తేదీలలో ఎమ్మగన్నారు నుండి కర్మాటకలోని గిలాషుగుర్కు రైతు సత్యాగ్రహపాద యాత్ర సాగించింది. అంక్షల్లి ఉల్లంఘించి జియ్యం అమ్మకాలు సాగించింది. రైతులు బ్రహ్మరథం పట్టారు. స్వప్తమైన విధానాలతో, పార్టీ సనీయత గల నాయకత్వంతో, రైతుల పక్షతతో సాగించే ఉద్యమాలు విజయం సాధిస్తాయనడానికి ఈ ఉద్యమం దర్శించి. ఈ సత్యాగ్రహ పాదయాత్రపై పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలలో కొన్నింటిని పారకులకు అందిస్తున్నాం.

అంతం కాబిట ఆరంభం

ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలను ఉలంఘిస్తూ పొరుగు రాష్ట్రమైన కర్ణాటకలో లోకసభా అద్యక్షుడు జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ధాన్యం విక్రయించారు. ఆంక్షలకు విరుద్ధంగా ధాన్యం విక్రయించినా ప్రభుత్వం అడ్డుకోలేకపోయిందంటే రైతులు ఇక స్వేచ్ఛగా తమ ఉత్పత్తులను బయట ప్రాంతాల్లో అమ్మకోవచ్చని ఆయన పిలుపునిచ్చారు. ఇది అంతం కాదు ఆరంభమని, రైతుకోసం ఎంతవరకైనా పోరాదతామని హామీ ఇచ్చారు. పండించే పంటలను ఎక్కడైనా అమ్మకునే స్వేచ్ఛ రైతుకు ఉండాలంటూ జేపీ చేపట్టిన రైతు సత్యాగ్రహ పాదయాత్ర కర్ణాటకలోని గిల్గాసూగురు క్యాంప్ వద్ద ముగిసింది. కర్నాలు జిల్లా ఎమ్మగునూరు నుండి యాత్ర ప్రారంభించిన జేపీ... రెండోరోజు యాత్రను మంత్రాలయం నుంచి మొదలుపెట్టారు. చెత్తేప్రవీ మీదుగా మాధవరం, తుంగభద్ర బ్రిడ్జీ, పాత తుంగభద్ర గ్రామం, గిల్గాసూగుర్ క్యాంప్ వరకు 13 కి.మీ. మేర సాగింది. దారి పొదవునా రైతుల కష్టాలను అడిగి తెలుసుకున్నారు. రైతుల పట్ల ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న వైఫారిని దుయ్యబట్టారు. పాదయాత్రలో భాగంగా రైతులు, రైతుసంఘాల ఆధ్వర్యంలో కర్ణాటక రాష్ట్రంలోకి తీసుకుపోయిన 5 క్వింటాళ్ల ధాన్యాన్ని గిల్గాసూగుర్ క్యాంపులో వేలంపాట వేశారు. రామలక్ష్మి అనే మహిళ రూ. 1లక్ష వెచ్చించి కొనుగోలు చేశారు. ఈ సందర్భంగా గిల్గాసూగుర్ క్యాంపులో ప్రజలనుదేశించి ప్రసంగించారు. అమ్మకం స్వేచ్ఛాపై ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలకు వ్యతిరేకంగా చేపట్టిన ఈ యాత్ర మరో సత్యాగ్రహ విజయమని పేర్కొన్నారు. ఇది ప్రభుత్వానికి కనువిప్పు కావాలన్నారు. తుంగభద్ర తీరం దాటి అవతలి గట్టుకు చేరినా తన అరెస్టుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రాలేదంటే, ఇక నుంచి ప్రతి రైతు కూడా తమ ఉత్పత్తులను బయట ప్రాంతాల్లో యథేచ్చగా అమ్మకోవచ్చని భరోసా ఇచ్చారు. తన యాత్ర రైతులకు మార్గదర్శకంగా నిలవాలన్నారు. ఒకవేళ రైతులను స్వేచ్ఛగా అమ్మకోనిప్పుకుండా ఎవరైనా అడ్డుపడితే తన దృష్టికి తీసుకురావాలని, ఎంతవరకైనా పోరాటం సాగిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. యాత్ర విజయవంతం కావడం ద్వారా రైతులపై ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలకు చెల్లచీటి రాసినట్టెందన్నారు.

ఫిబ్రవరి 12 ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో ఓ గౌప్యరోజుగా నిలిచిపోతుందన్నారు. కర్ణాటక సరిహద్దులోని మాధవరం వంతెన వద్ద తెలుగు, కన్నడ రైతులు భారీగా తరలివచ్చి ఘన స్వేగతం పలికారు. జేపీ మంత్రాలయం నుంచి మాధవరం వరకు ఎడ్డబండిపై వచ్చారు. వంతెన వద్ద కొద్ది సేపు పోలీసులు అడ్డుకోవడంతో కొంత ఉత్సంఘ నెలకొంది.

అంతకుమందు మంత్రాలయంలో ప్రజలనుదేశించి జేపీ ప్రసంగిస్తూ.... రైతులు ఎక్కడైనా పంటలు అమ్మకోవచ్చంటూ మంత్రాలయం రాఘవేంద్రుని సాక్షిగా తాను ఈ ఉద్యమానికి పూనుకున్నానన్నారు. విద్యార్థులు, యువత మేల్కొని ప్రభుత్వ వ్యతిరేక విధానాలపై ఉద్యమాలకు నీడ్దం కావాలని పిలుపునిచ్చారు.

విదేశాల్లో 3 శాతం ఉన్న రైతులను కాపాడుకునేదుకు ఆ ప్రభుత్వాలు అనేక సౌకర్యాలు కల్పిస్తుంటే... మన దేశంలో మాత్రం 60 శాతం ఉన్న రైతుల జీవితాలను దుర్మార్గపు ప్రభుత్వం పొట్టన పెట్టుకుంటుందన్నారు. 2009 వరదల్లో కర్నాలు జిల్లా రైతులు తీవ్రంగా సష్టుపోతే ఇప్పటివరకు వారిని ఆయకోవడం ఈ ప్రభుత్వానికి చేతకాలేదన్నారు. ఉపాధి నిధుల ద్వారా ఏటా రూ. 7 వేల కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్న ప్రభుత్వానికి రైతుల పొలాల్లోని ఇసుకవేటలు తొలగించేందుకు చేతకాలేదన్నారు. వర్షాలు లేక రాయలసీమ కరువుబారిన పడుతున్నారంటూ.... వారిని అడుకునేదుకు ఉపాధి నిధులను వినియోగించవచ్చని చెప్పారు. తాను ఒంగోలు కలెక్టర్గా ఉన్న సమయంలో రెండేళ్ల వ్యవధిలో రూ. 4.6 కోట్లతో 2 లక్షల ఎకరాలు ఎత్తిపోతల కింద సాగులోకి తీసుకువచ్చానన్నారు.

రాష్ట్రంలో ఇప్పటి వరకు ఖర్చు చేసిన ఉపాధినిధులతో రైతుల జీవితాలను మార్చి, అద్యాత ఘలితాలు సాధించే అవకాశం ఉన్నా... ఆ నిధులన్నీ నేతల జేబుల్లోకి వెళ్లాయన్నారు. కలెక్టర్, మంత్రుల బిడ్డలతో సమానగా రైతు బిడ్డలు ఎదిగే అవకాశాలు లేకుండా పోయాయన్నారు. ప్రభుత్వం రైతుల పట్ల ఇదే వివక్ష చూపితే రాబోవు రోజుల్లో అన్ని సరిహద్దు జిల్లాల్లోనూ రైతు సంఘాలు, రైతులను కూడగట్టి ఉద్యమాలు చేస్తామన్నారు. త్వరలోనే నిజామాబాద్ - నాందేడ్, తడ - తమిళనాడు, శ్రీకాకుళం - భువనేశ్వర్ సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో పాదయాత్రలు

చేపడతామన్నారు. రైతుల పట్ల ప్రభుత్వం దుర్మాగ్దాలు అంతరించే వరకు పోరాటం ఆపబోమన్నారు. రైతు సత్యాగ్రహ యాత్ర కోసం చేపట్టిన ఉద్యమాన్ని పత్రికలు, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా బ్రిహ్యరథం పట్టాయని, ప్రజల తరఫున పనిచేశాయని అభినందించారు. రైతుల సంక్షేపము కోసం ప్రభుత్వం కొన్ని కీలక నిర్దయాలు తీసుకునే వరకు లోకసత్తా రైతుల తరఫున పోరాటం చేస్తానే ఉంటుందని స్పష్టం చేశారు. జేపీ ప్రతిపాదించిన అంశాలు....

-రైతుల అమ్మకాలపై విధించిన ఆంక్షలను పూర్తిగా ఎత్తివేయడం. ఏ ప్రాంత రైతులైనా తమ ఉత్పత్తులకు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో మంచి ధర ఉండని తెలిస్తే... అక్కడే అమ్మకునే వెసులుబాటు కల్పించడం... సుంకాలను రక్షణ కోసం వినియోగించడం.

- రైతుల నుంచి వివిధ పన్నుల రూపంలో వసూలు చేస్తున్న మొత్తాన్ని తిరిగి రైతు ప్రయోజనాల కోసమే ఖర్చుచేయడం.

- ఉపాధి నిధులు కింద చేపట్టే పనుల్లో 90 శాతం

నిధులతో వర్షం లేక పంటలు ఎండిపోతున్న రైతుల కోసం భూగర్జుజలాలు పెంపు, ఇతర రైతు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు వినియోగించడం.

వెనక్కు తగ్గిన ప్రభుత్వం

ధాన్యం తీసుకుని ఆంధ్ర సరిహద్దు దాటిన జేపీని తొలుత అరెస్టు చేయాలనుకున్న అధికారులు ఆ తరువాత వెనక్కు తగ్గారు. పోరసరఫరాల చట్టం కింద రెవెన్యూ అధికారుల నుంచి అనుమతి లేకుండా ధాన్యం తీసుకుపోతున్నారన్న అంశంపై కేను పెట్టాలని ఆధోని ఆర్డర్ వో రాంసుందర్ రెడ్డి అధికారులను అదేశించారు. సరిహద్దు ప్రాంతంలో ధాన్యం సీజ్ చేసేందుకు రెవెన్యూ పోలీసులు జేపీ దృష్టికి తీసుకురాగా... ధాన్యం సీజ్, చేసేందుకు ఆయన నిరాకరించారు. ధాన్యం విక్రయించేందుకు వెళుతుంటే 300 మంది పోలీసులు ఎందుకని ప్రశ్నించారు. తనను అరెస్టు చేస్తే ఒప్పుకుంటా కాని, ధాన్యం సీజ్కు అంగీకరించే అవకాశం లేదన్నారు. దీంతో అధికారులు వెనక్కు వెళ్లిపోయారు. □

ఈ పాలనకంటే జ్ఞాలే మేలు!

లోకసత్తా పార్టీ అధినేత డాక్టర్ జయప్రకాప్ నారాయణ్

ఎమ్మగనూరు సోమపు సర్కార్లో ప్రసంగిస్తున్న జయప్రకాప్ నారాయణ్

ఎమ్మగనూరు: పంట ఉత్పత్తిదారులైన కౌలురైతులు, సన్వ, చిన్న కారురైతులను మోసగిస్తూ చట్టాలనే ఉల్లంఘించే దుర్మాగ్దపు పాలనలో ఉండేకంటే జైల్లో ఉండటమే మేలని లోకసత్తా పార్టీ అధినేత డాక్టర్ జయప్రకాప్ నారాయణ్ పేర్కొన్నారు. పంట ఉత్పత్తులను ఇతర రాష్ట్రాల్లో అమ్మకోనీయకుండా ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలను ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ డా॥జయప్రకాప్నారాయణ్ ఎమ్మగనూరు నుంచి రైతుల సత్యాగ్రహ పాదయాత్రను ప్రారంభించారు. ముందుగా స్థానిక శ్రీనిలకంఠేశ్వరస్వామి దేవాలయంలో పూజలు చేసి ఎద్దుల బండిపై ర్యాలీగా సోమపు సర్కార్లకు చేరుకొన్నారు. అక్కడ చేసేత పితామహుడు మాచాని సోమపు విగ్రహానికి పూలమాల వేశారు. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర నలుమూలల నుంచి వచ్చిన రైతులు, రైతు సంఘం నాయకులనుధేశించి మాట్లాడారు. కేంద్రం జారీ చేసిన జీవో నంబర్ 24(03-10-2011)ను

రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఉల్లంఘించి రైతులను మోసం చేస్తోందన్నారు. చట్టాలను ఉల్లంఘించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై కేను నమోదు చేయాలని, ఆ కేనును ఎక్కడ పెట్టాలో, ఏ పోలీస్ స్టేషన్లో పెట్టాలో తెలియకే రైతులతో పాటు రోడ్డెక్కామన్నారు. ఎమ్మగనూరు నుంచి మంత్రాలయం, మాధవరం మీదుగా కర్కాటకకు వెళ్లి వరి ధాన్యాన్ని విక్రయిస్తామని పేర్కొన్నారు. పండించిన పంటలను రైతులు ఎక్కడైనా, ఎప్పుడైనా అమ్మకునే స్వేచ్ఛ ఉండన్నారు. అయితే చట్టాన్ని ఉల్లంఘించినట్లు తన పై అభియోగాలు మోపి అరెస్టు చేస్తే జైలుకెళ్లందుకు సిద్ధమేనన్నారు. బెయిల్ కోసం లాయర్లను సంప్రదించబోనని, న్యాయమూర్తుల ముందు నేరాన్ని అంగీకరిస్తానన్నారు. అరెస్టు చేస్తే ఎమ్మల్చే పదవిపోతుందని, ఆరేళ్లపాటు ఎన్నికల్లో పోటీ చేసే అర్థత ఉండడని, అయినప్పటికీ ఈ దుర్మాగ్దపు పాలనలో ఉండేకంటే రైతుల కోసం జైల్లో ఉండటమే మేలన్నారు. □

రైతు పత్యాగ్రహికి విశేష స్పందన

- జేపీ యాత్ర విజయవంతం

రైతులు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధరలు కల్పించాలనే లక్ష్యంతో లోక్ నత్తా పార్టీ అధినేత డాక్టర్ జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ చేపట్టిన రెండు రోజుల రైతు సత్యాగ్రహ పాదయాత్రకు కర్మాలు జిల్లా ఎమ్ముగనుసారు, మంత్రాలయం ప్రాంతాల్లో విశేష స్పందన లభించింది. వివిధ ప్రాంతాల నుంచి రైతులు, రైతు సంఘాల నాయకులు, మహిళలు, యువకులు జేపీకి బ్రహ్మరథం పట్టారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా పలు పార్టీల నేతులు సంఘీభావం పలికారు. రెండో రోజు మంత్రాలయం నుంచి ప్రారంభమైన పాదయాత్ర మాధవరం గ్రామం దాటాక ఆంధ్రాసరిహద్దు దాటనిష్వకుండా పోలీసులు,

రెవిన్యూ సిబ్బంది అడ్డుకున్నారు. ఒక దశలో జేపీని అరెస్టు చేస్తారేమానని స్వల్ప ఉత్సంఘ నెలకొంది. అయితే ధాన్యాన్ని జేపీతో పాటు లోక్ నత్తా నాయకులు బియ్యం మూటలను భుజాలపై మొసుకొని సరిహద్దు దాటారు. అప్పటి పరకు బందోబస్తుగా వెంటవచ్చిన పోలీసు అధికారులు, సిబ్బంది వెనుదిరిగారు. దీంతో లోక్ నత్తాపార్టీ నాయకులు బియ్యాన్ని కర్మాంకలోని గిల్డస్టూగుర్ క్యాంపుకు తరలించి అక్కడ వేలంవేసి బహిరంగంగా ఐదు క్రీంటాళ్ల బియ్యాన్ని రూ॥1లక్ష్ కు విక్రయించడంతో పాదయాత్ర విజయవంతమైంది. లోక్ నత్తా పార్టీ నాయకులు కటారి శ్రీనివాస్, బాస్కర్రావు, ఓంకార్, విశాలాంజ్లీ శంకర్రెడ్డి, వసంతకుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

రైతు ఉద్యమాలకు మద్దతిస్తాం

వైఎస్‌అర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు

ఎమ్ముగనుసారు టొన్ : రైతు సంక్షేమం కోసం ఎవరు ఉద్యమించినా వైఎస్‌అర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సంపూర్ణ మద్దతిస్తుందని ఎమ్ముల్యే తనయుడు, కేడిసిసి బ్యాంక్ జిల్లా వైన్ చైర్మన్ జగన్మోహన్‌రెడ్డి, మాజీ మార్కెట్ యార్డ్ చైర్మన్ రమాకాంత్‌రెడ్డిలు పేర్కొన్నారు. వరిపై ఆంక్షలు ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేస్తారు. లోక్ నత్తా పార్టీ అధినేత డాక్టర్ జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ చేపట్టిన రైతు సత్యాగ్రహ పాదయాత్రకు వైఎస్‌అర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు మద్దతు తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా వారు విలేకరులతో మాట్లాడుతూ... వరికి గిట్టుబాట్టు ధర కల్పించకపోగా రైతులు ఇతర రాష్ట్రాల్లో ధాన్యాన్ని విక్రయించకుండా ఆంక్షలు విధించడం దారుణమన్నారు. రైతులు క్రాప్స్‌లిడ్ ప్రకటించినా పాలకుల్లో చలనంలేకపోవడం సిగ్గుచేటన్నారు. వరికి మద్దతు ధర కల్పించాలని వైఎస్‌అర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షుడు వైఎస్. జగన్మోహన్‌రెడ్డితో పాటు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పార్టీ ఆధ్వర్యంలో అనేక ఆందోళన కార్యక్రమాలను చేపట్టినా ప్రభత్యానికి చీమక్కటినట్టుయినా లేదని విమర్శించారు. రైతుల కోసం

జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ ఉద్యమిస్తుండటం అభినంద నీయమన్నారు. ఇక్కెన్నా వరిపై విధించిన ఆంక్షలను ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేశారు. జేపీని కలిసి వారిలో వైఎస్‌అర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు బీఅర్ బసిరెడ్డి, మాచాని నాగరాజు, మాచాని ఆదిశేషులు, మాచాని వెంకటేష్, లక్ష్మీకాంత్‌రెడ్డి, సంపత్తికుమార్గాడ్, భీమిరెడ్డి, పార్శవల్లి నారాయణ, కడిమెట్ల నాగబూషణిరెడ్డి తదితరులు ఉన్నారు. వికలాంగుల సమస్యలపై అసెంబ్లీలో చర్చించండి వికలాంగుల సమస్యలను అసెంబ్లీలో చర్చకు తీసుకురావాలని జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ ను వికలాంగుల హక్కుల పోరాట సమితి నాయకులు శాంతిరాజు, నర్స్న్సు, నర్స్సింహులు కోరారు. ఈ మేరకు ఓ వినతి పత్రం సమర్పించారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 60 లక్ష్ లక్షులకు పైగా వికలాంగులు దుర్భరమైన జీవితాలు గడుపుతూ సమాజంలో అవమానికి గురవుతున్నామని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. వైకల్య శాతాన్ని బట్టి రూ॥700ల పెన్ఫ్స్ చెల్లించడంలలో ముఖ్యమంత్రి నిర్ణయం చేస్తున్నామని వినతిపత్రంలో పేర్కొన్నారు. ఈ సమస్యలన్నింటిపై అసెంబ్లీ చర్చిస్తానని వికలాంగులకు జేపీ హమీ ఇచ్చారు.

రైతు కోసం సంకేత్కు శిద్ధం

కేంద్ర చట్టాన్ని రాష్ట్రం ఉల్లంఘించడమా ?

- దైర్యముంటే నన్ను అరెస్టు చేయండి
- సరళరుపై లోక్ససత్తా అధినేత జేపీ ధ్వజం

రైతుల కోసం తాను సంకేత్తు వేయించుకోడానికైనా సిద్ధమేనని లోక్ససత్తా పార్టీ అధినేత, ఎమ్మెల్చే డాయియప్రకాష్ణారాయణ్ అన్నారు. ఎన్నో కష్టాలు పడి పండించిన పంటలను లాభసాటి ధరలకు అమ్ముకోకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆంక్షలు విధించడం అన్యాయమన్నారు. ఆయన కర్మాలు జిల్లా ఎమ్మీగనూరు నుంచి కర్మాటన వరకు రైతుసత్యాగ్రహ పాదయాత్ర చేపట్టారు. ఈ సందర్భంగా ఎమ్మీగనూరులో విలేకరులతో మాట్లాడారు. ఎప్పుడూ చట్టాలను గౌరవించే తాను రైతుల కోసం ప్రభుత్వ కుతంత అంక్షలను ఎదిరిస్తున్నానన్నారు. నిత్యావసర సరుకుల చట్టం ప్రకారం ఆపోర ధాన్యాలను ఎక్కడ నుంచి ఎక్కడైకొన తరలించవచ్చని, ఆ విధానం దేశమంతటా అమలవుతున్న రాష్ట్రప్రభుత్వం మాత్రం రైతుకు సంకేత్తు వేసిందని జేపీ అవేదన వ్యక్తం చేశారు. కేంద్రం చేసిన చట్టాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉల్లంఘించడం నేరం కాదా అని ప్రశ్నించారు. పంటలకు

లాభసాటి ధర కోసం పోరాడే తనను ఛైర్యముంటే అరెస్టుచేయాలని జేపీ కోరారు. ఆంక్షల ఉల్లంఘన పర్యవసానం కూడా తనకు తెలుసునన్నారు. అరెస్టు అయి కేసు నమోదైతే శాసనసభ సభ్యత్వం పోతుందన్నారు. అయినా ప్రస్తుతం తనకు రైతు కష్టాలే ముఖ్యమన్నారు. ఇందుకోసం తాను దేనికైనా సిద్ధమన్నారు. 82 ఏళ్ల క్రితం హృజ్య బాహ్యాజీ ఆంగ్లేయులు వేసిన ఉప్పు పన్నును వ్యతిరేకించి సత్యాగ్రహం చేశారన్నారు. తానూ అదే రీతిలో రైతు సత్యాగ్రహాన్ని ప్రారంభిస్తున్నానన్నారు. అనంతరం ఆయన ఎమ్మీగనూరు సోమప్ప సర్కిల్లో జరిగిన బహిరంగసభలో మాట్లాడి పాదయాత్ర ప్రారంభించారు. చేతికి సంకేత్తు తగిలించుకుని పాదయాత్ర చేపట్టారు. కార్యక్రమంలో లోక్ససత్తా రాష్ట్ర కార్యదర్శి కట్టారి శ్రీనివాస్, రైతు సమాఖ్య నాయకుడు భాస్కరరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. జేపీ చేపట్టిన పాదయాత్రకు అన్ని వర్గాల నుంచి విశేష స్పందన లభించింది. పార్టీలక్షీతంగా నాయకులు, కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు. 70 ఎద్దుల బండుతో ర్యాలీ కూడా నిర్వహించారు.

రైతు క్లేమం పట్టరి సర్వార్థపై కెములు పెట్టాలి

రైతు సత్యాగ్రహ యాత్రలో లోకసభా అధినేత

జేపీ మండిపాటు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లంచాల కోసమే పంట ఉత్పత్తులను పక్క రాష్ట్రాలకు తరలించకుండా ఆంక్షలు విధించినదిని లోకసభా పార్టీ అధినేత జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ఆరోపించరు. రైతు ఉసురుపోసుకుంటున్న ఈ ప్రభుత్వంపై కేసులు నమోదు చేయాలని మండిపడ్డారు. కర్నూలు జిల్లా ఎమ్ముగొనురు నుంచి ఆయన రైతు సత్యాగ్రహ పాదయాత్రను చేపట్టారు. రైతులు తమ పంట ఉత్పత్తులను ఇతర రాష్ట్రాల్లో అమ్ముకోనివ్వకుండా ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలు ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేశారు. మంత్రాలయం మీదుగా కర్రాటక వరకు సుమారు 36 కిలోమీటర్లు రైతులతో పాదయాత్ర చేపట్టి వరి ధాన్యాన్ని కర్రాటకలో విక్రయిస్తామని ప్రకటించారు. దమ్ముంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం తనను అడ్డుకోవాలన్నారు. తనను అడ్డుకోక పోతే రాష్ట్రంలోని ఏ రైతును అడ్డుకునే హక్కు ప్రభుత్వానికి ఉండదన్నారు. పాదయాత్ర సందర్భంగా రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన రైతు సంఘాల ప్రతినిధులు, రైతులను ఉద్దేశించి ఆయన ప్రసంగించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన జీవో24ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఉల్లంఘించినదిని చెప్పారు. రైతుల ఉసురుపోసుకుంటున్న ఈ సర్వార్థపై కేసులు పెట్టాలని, అయితే తామిచ్చే ఫిర్యాదులను పోలీసులు వట్టించుకోరని, అందువల్లే రోడ్డెక్కాల్సి వచ్చిందని వివరించారు. 82 ఏళ్ల క్రితం బాపూజీ చేపట్టిన ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమాన్ని స్వార్థిగా తీసుకుని రైతులంతా వ్యవసాయ సత్యాయుగ్రహంలో పాలుపంచుకోవాలని కోరారు. ఈ సత్యాగ్రహాయాత్రలో తనను అరెస్టు చేస్తే ఎమ్ములే పదవి పోతుందని, చట్టం ప్రకారం అరేళ్ల వరకు మళ్ళీ ఎన్నికల్లో పోటీ చేసే అవకాశం కోల్పోతానని పేర్కొన్నారు. ఈ దుర్మార్గపు పాలనలో ఉండే కంటే రైతుల కోసం జైల్లో ఉండడమే మేలని నిశ్చయించుకున్నానని చెప్పారు.

ప్రధాని కూడా చేతులెత్తేశారు...

రాష్ట్ర రైతుల సమస్యలను ప్రధాని మన్సోహన్సింగ్ దృష్టికి తీసుకెళ్గా ఆయన సానుభూతి ప్రకటించి, ఏ సాయం చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో ఉన్నానని చేతులెత్తేశారని జేపీ చెప్పారు. రాష్ట్ర బడ్జెట్లో వ్యవసాయరంగానికి పూర్తి అన్యాయం జరిగిందన్నారు. రైతు కుటుంబం తలసరి ఆదాయం రూ.45 వేలు కాగా... వ్యవసాయేతర కుటుంబాల ఆదాయం రూ.40 వేలు ఉండన్నారు. ఏటా రైతుల ద్వారా రూ.2,400 కోట్లను దుండుకుంటున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ సామ్మణు రైతుల కోసం కాకుండా... వేటికి మళ్ళీస్తున్నాలో చెప్పాలని నిలదీశారు. చేసేత రంగాన్ని ప్రభుత్వం పూర్తిగా విస్తరించడంతో దళారీ వ్యవస్థ ఏప్పడిందని, ఘలితంగా నేత కార్బికులకు గిట్టుబాటు కూలీ దక్కడం లేదని చెప్పారు. ఎమ్ముగొనురు నుంచి చేపట్టిన యాత్ర ముగితి, ధర్మాపరం, హలహర్షి, చిలకలడ్డు, కల్యాదేవకుంట మీదుగా మంత్రాలయం వరకు సాగింది. ఈ సందర్భంగా సర్మారు వైఖరికి నిరసన తెలుపుతూ చేతులకు సంకెళ్లు మేసుకుని జేపీ ధాన్యం బస్తా మోశారు. వైఎస్ఎర్ కాంగ్రెస్ పార్టీతో పాటు వివిధ ప్రజా సంఘాల నుంచి జేపీ పాదయాత్రకు మద్దతు లభించింది. పాదయాత్రలో లోకసభా రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కటారి శ్రీనివాసరావు, రాష్ట్రకార్యదర్శిలు బండారు రామేష్వరమరావు, ఓంకార్, రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు బాళీ, జిల్లా కో-కన్సినర్ దేవిడ్ తదితరులు పార్ట్న్నారు. □

రైతుకు దేవవ్యాప్త మార్కెట్ కల్పించాలి

మంత్రాలయం అర్థాన్ : వ్యవసాయానికి సంకెళ్లు వేస్తున్న రాష్ట్రప్రభుత్వంపై కేసులు పెట్టాలని లోక్ససత్తా పార్టీ అధినేత జయప్రకాశ్ నారాయణ్ డిమాండ్ చేశారు. దేశమంతా రైతులకు ఒకే మార్కెట్ విధానం అవులవుతుంటే రైతుప్రభుత్వమని చెప్పుకుంటున్న రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ మాత్రం... కేంద్రం ఆదేశాలను, జీవోలను తుంగలో తొక్కుతోందని మండిపడ్డారు. అన్నదాతలు తమ పంటలను కేవలం రాష్ట్రపరిధిలో మాత్రమే విక్రయించు కోవాలని... ఇతర రాష్ట్రాలకు తరలించరాదనే ఆంక్షలు విధించడం సిగ్గుచేటన్నారు. ఎమ్ముగురు నుంచి జేపీ ప్రారంభించిన రైతు సత్యాగ్రహ యాత్ర రాత్రికి మంత్రాలయం చేరుకుంది. ఈ సందర్భంగా రైతులనుద్దేశించి ఆయన మాటల్దారు. మాడు బస్టేలకు మించి పక్క రాష్ట్రాల మార్కెట్లలో బియ్యం విక్రయిస్తే క్రిమినల్ కేసులు పెడతామని సర్చారు బెదిరిస్తే... బెదిరిపోయి వెనకడుగు వేసే ప్రసక్తేశేడని తేల్చిచెప్పారు. దేశవ్యాప్త మార్కెట్ ను అన్నదాతలకు కేంద్రవే జోవో ద్వారా అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చిందని, దీన్ని ఉల్లంఘించిన రాష్ట్రప్రభుత్వంపైనే పోలీసులు కేసులు నమోదు చేయాలని

డిమాండు చేశారు. ఈ సందర్భంగా వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ మంత్రాలయం నియోజకవర్గం నేత వై.ప్రదీప్రెడ్డి... జేపీ కలిసి రైతు సత్యాగ్రహానికి మధ్యతను ప్రకటించారు. జేపీ యాత్ర మధ్యమన్ కర్మాంకలోని గిలకసుగూరుకు చేరింది. ఆయన తీసుకెళ్లిన ఐదు క్షీంటాళ్ల బియ్యాన్ని రాజ్యాలక్షీ అనే మహిళ రూ. లక్షకు కొనుగోలు చేశారు. కార్బూకమంలో లోక్ససత్తా రాష్ట్ర ప్రధాన కార్బుదర్శి కటారి శ్రీనివాసులు, రాష్ట్ర కార్బుదర్శులు ఓంకార్, బండారు రామ్యాహనరావు, ఉపాధ్యక్షులు భాబీ, జిల్లా కో-కన్సెసర్ డేవిడ్, మంత్రాలయం నియోజకవర్గ లోక్ససత్తా పార్టీ ఇంచార్లీ సుబ్రమణ్యం శర్మ, డాక్టర్ సుందరరావు, రైతు సంఘాల నేతలు బోసు, శంకర రెడ్డి, దశరథరామిరెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఇప్పటికైనా ఆంక్షల్ని రద్దుచేయాలి : లోక్ససత్తా

వ్యవసాయాత్మకుల అమృకంపై విధించిన ఆంక్షలను ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా రద్దుచేస్తున్నట్టు అధికారికంగా ప్రకటించాలని పార్టీ కార్బునిర్మాపక అధ్యక్షుడు డి.వి.వి.యన్. వర్కు డిమాండ్ చేశారు. □

రైతులను ఆదుకోని చట్టాలెందుకు

ఎక్కడైనా పంట విక్రయించే స్వేచ్ఛ ఉండాలి
ప్రభుత్వమే చట్టాన్ని ఉల్లంఘిస్తోంచి
రైతు సత్యాగ్రహ యాత్రలో జేపీ ధ్వజం
రాష్ట్ర సరిహద్దులు దాటించి కర్మాంకలో జియ్యం విక్రయిం

ఎమ్ముగురు : వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించడంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైందని లోక్ససత్తా అధినేత జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. రైతులను ఆదుకోని చట్టాలు ఎందుకంటూ యాత్రలో భాగంగా ప్రభుత్వ నిబంధనలకు విరుద్ధంగా రాష్ట్ర బియ్యాన్ని సరిహద్దులు దాటించారు. కర్మాంకలోని గిలసుగూరు క్యాపులో దాన్ని విక్రయించి దమ్ముంటే అరెస్టు చేయండంటూ ప్రభుత్వానికి జేపీ సహా విసిరారు. రెండు రోజులుగా 36 కి.మీ సాగిన

పాదయాత్ర అద్యంతం ఉత్సంగా సాగింది. రెండోరోజు కర్నాలు జిల్లా మంత్రాలయం నుంచి మొదలైన జేపీ పాదయాత్ర చెట్టేపూళ్లి, మీదుగా మాధవరం చేరుకుంది. ఇక్కడి సరిహద్దు చెక్కపోస్తు నుంచి బియ్యం మూటలను భుజాలపై వేసుకొని జేపీతో పాటు లోక్ససత్తా పార్టీ నేతలు, కార్బుకర్తలు తుంగబద్ర నదిని దాటారు. ఎడ్డబండ్లతోనూ బియ్యాన్ని తరలించారు. ఈ సందర్భంగా జేపీని అరెస్టు చేస్తారేమానన్న ఉత్సంగ నెలకొన్నప్పటికీ అలాంటిదేమీ చోటుచేసుకోలేదు. కర్మాంకలోకి ప్రవేశించిన జేపీ బృందానికి అక్కడి పార్టీ నేతలు, కార్బుకర్తలు, రైతులు ఘన స్వాగతం పలికారు. అనంతరం గిల్సుగూరు క్యాంపు వద్ద ఆంధ్రా నుండి తరలించిన ఐదు క్షీంటాళ్ల బియ్యానికి జేపీ ఆధ్వర్యంలో బహిరంగ వేలం నిర్వహించారు. 12 వేల రూపాయల విలువైన ఆ బియ్యాన్ని బెంగుళూరుకు చెందిన రామలక్ష్మి లక్ష్మి రూపాయలకు దక్కించుకున్నారు. □

స్విక్రమ్... స్వర్ణజనుల గంతై

-గురుచరణ్డాన్

2జీ కుంభయకోణంపై ఇటీవల వెలువదిన సుప్రీంకోర్టు తీర్పు అధికార పక్షానికి శరాఫూతమే. 2008లో 122 మొబైల్ ఫోన్ కంపెనీలకు తప్పుడు మార్గంలో ఇచ్చిన సైక్లమ్ లైసెన్సుల్ని రద్దు చేస్తా వెలువరించిన తీర్పు నిజంగా చెంపచెట్టులాంటిదే. అయితే ఈ తీర్పుతో పెలికం పరిశ్రమ గందరగోళంలో పడిపోయింది. ప్రభుత్వ నిర్ణయ ప్రక్రియలో అవినీతి మకిలి తేలటంతో ప్రపంచం దృష్టిలో మరీ ముఖ్యంగా విదేశీ పెట్టుబడిదారుల దృష్టిలో మరీ ముఖ్యంగా విదేశీ పెట్టుబడిదారుల దృష్టిలో దేశం పరువు దిగజారింది. మనదేశంలో మాత్రం న్యాయం గెలిచిందనే కారణంగా తీర్పుపై సంతోషం వ్యక్తమైంది.

అక్కమంగా పొందిన 2జీ సైక్లమ్ను వేలం వేయల్సిందిగా భారత పెలికం నియంత్రణ ప్రాధికార సంస్థ ((ట్రాయ్))ను ఈ సందర్భంగా సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించింది. “సహజ వనరులను బధిలి చేసేటప్పుడు, కేటాయించేటప్పుడు వేలం పద్ధతినే అనుసరిస్తా విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలి. దీనివల్ల అర్పులందరూ పార్ట్రంటారు” అని తన తీర్పుతో పేర్కొంది. కొరతగా ఉండే వనరుల్ని కేటాయించడంలో తొలుత విధానానికి మధ్యలోనే మంగళంపొడి, నిబంధనల్ని మార్చిపేసి... పారదర్శకతకు పాతరేసి సైక్లమ్ కేటాయింపులు చేపట్టారు. అదికూడా 2001 నాటి ధరలతో ఘరీటంగా భారతదేశంలోనే అతిపెద్ద అవినీతి కుంభకోణం చోటుచేసుకుంది.

ఇంతకీ.. సైక్లమ్ను కేటాయించేందుకు వేలం పద్ధతి సరైనదేనా! అది కొరతగా ఉన్నంత మాత్రాన, దానిని డబ్బులు దండుకునే పరికరంలా ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకోవచ్చా? నీరు కొరతగానే ఉంది. అలాగని.. వేలం వేయవచ్చా? లేదుకదా. వేలం ప్రక్రియలోనూ ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. వేలంలో పారిక్రామికవేత్తలు.. పోటీపడి అత్యధిక బిడ్డు వేస్తారు. ఆ ప్రభుత్వం టార్ఫలు, ధరల రూపంలో ప్రతిబింబిస్తుంది. ఘరీటం పేదలకు మార్కెట్లో చోటులేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రపంచంలో 31 దేశాలు సైక్లమ్ను వేలం వేసినా... ఆ తర్వాత

ఇలాంటి ఘరీటాలతో, బాధపడ్డాయి. అత్యంత తక్కువ టార్ఫలతో భారత్ ప్రభుత్వంలోని విజయవంతంగా నడుస్తున్న టెలికం మార్కెట్. మన మార్కెట్లోని అత్యధిక వినియోగదారులు పేదలే. ఈ ఘనత గత ప్రభుత్వానికి చెందుతుంది. ఎందుకంటే.. గత ప్రభుత్వం అత్యధిక స్థాయిలో ఉండే లైసెన్సు ఫీజుల విధానాన్ని మార్చిపేసి, ప్రభుత్వానికి, టెలిఫోన్ కంపెనీకి మధ్య రాబడిన పంచుకునే పద్ధతికి శ్రీకారం చుట్టే వైర్యం చేసింద. ఒకవేళ ఆ ప్రభుత్వం వేలం పద్ధతికి బలంగా కట్టుబడి ఉంటే ఈ రోజు సెల్ఫోన్లు పేదల చేతికి చేరి ఉండేవే కాదు.

ఆదర్శ ప్రపంచంలో రేడియో సైక్లమ్ సూర్యరశ్మి లాంబీది. దానిపై ఎవరికీ, ఏ ప్రభుత్వానికి యాజమాన్య హక్కులుండవు, అందరూ ఉచితంగానే పొందుతారు. సూర్యరశ్మిలా కాకుండా సైక్లమ్ కొరతగా ఉండే వనరు కావడంతో చారతకంగా ప్రభుత్వాలే నియంత్రిస్తా వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వాల కేటాయింపులు అనుమతంగా ఉండబంతో అవినీతికి దారి తీస్తున్నాయనేది అందరూ అంగీకరించే వాస్తవం. సైక్లమ్ అనేది గ్రామాల్లో సార్వజనీన అవనరాల కోసం ఉండే మేతమైదానంలాంటిదనీ, ప్రతి ఒక్కరూ ఉచితంగా వాడుకునేలా ఉండాలనేది ప్రస్తుత కాలంలో చాలామంది నిపుణుల అభిప్రాయం. సైక్లమ్ను పంచుకునే సరికొత్త సాంకేతిక పరిజ్ఞానాల అందుబాటు వల్ల అపరిమిత సంబూలోని వ్యక్తులు, మధ్యలో ఎలాంటి అటుకాలు లేకుండా దీనిని వాడుకోవచ్చి. దీనివల్ల మేధోపర హక్కులు, సర్చారు నియంత్రణ వంటి సమస్యలూ తలెత్తవు. ఈ విషయంలో అమెరికా ఓ అడుగు ముందుకే... 3650 మెగాహర్ట్ బ్యాండులో 50 మెగాహర్ట్ సైక్లమ్ను అందరూ వాడుకునేందుకు సార్వజనీన ఉమ్మడి కోటాలో ఉంచింది.

సైక్లమ్ను అందిరికీ చెందేలా సార్వజనీన సొత్తులా మార్చిస్తే. ఎవ్వరూ దానిని సొంతం చేసుకోరు, వేలం వేసే అవసరమే ఉండదు. ఓ టెలికం కంపెనీ, నిర్దిష్ట ప్రాధికార వ్యవస్థ వద్ద రిజిస్టర్ చేసుకుంటే, దానికి సైక్లమ్ ప్రీక్షేపీని

కేటూంగున్నంది. నదురు కంపెనీ సైక్రిట్ వ్హెను ఉపయోగించుకోవడంలో గరిష్ట స్థాయిని చేరితే, ప్రాధికార వ్యవస్థ మరికొంత సైక్రిట్ మ్సు విడుదల చేస్తుంది. ఓ గ్రామంలోని ఉమ్మడి మేతమైదానంలో ఎన్ని ఆపులు మేశాయనే ఆధారంగా రైతు నామమాత్ర రుసుమును ఎలాగైతే చెల్లిస్తారో.. అదేవిధంగా ప్రతిసెల్ఫోన్ వినియోగదారుడు కొంత నామమాత్ర రుసుము (ఉదా: నిమిషానికి టైప్ చెప్పు) చెల్లించడం ద్వారా సైక్రిట్ వ్యయాన్ని భరించవచ్చు. దీనిని నెలసరి విల్లు రూపంలో వసూలు చేసుకునే టెలిఫోన్ కంపెనీ ప్రాధికార వ్యవస్థకు బిలీ చేయవచ్చు. ఆపులు ఎక్కువైక్కువు మేత మేయకుండా గ్రామంలో కట్టుబాట్లు ఉన్నట్టే.. సైక్రిట్ మ్సు విషయంలోనూ నిబంధనలు చేయవచ్చు. ఈ నిబంధనలు పారదర్శకంగా, పర్యవేక్షణలో ఉండి, ఎవ్వరూ దుర్వినియోగం చేయకుండా చూడాలి. దురదృష్టవశాత్తూ.. సుప్రీంకోర్పు తీర్పు వేలం పద్ధతినే సమర్థిస్తా వెలువడటంతో భవిష్యత్తు ప్రభుత్వాలు ఇంతకన్నా మెరుగైన ప్రత్యామ్యాయాల వైపు ఆలోచించేందుకు వెనకంజవేస్తాయి. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతుండటంతో త్వరలోనే 'బిప్ సైక్రిట్' కాలానికి ప్రపంచం సంసిద్ధమవ్వాలి.

నుగ్గీంకోర్పు కొత్త లైసెన్సులను నాటకీయంగా రద్దుచేయడంతో ఇప్పుడు మార్కెట్ మొత్తం కొన్ని పెద్ద కంపెనీల చుట్టూ చేరాల్సి వస్తోంది. ఇది ఆరోగ్యర పరిణామమేనా? భారత మార్కెట్ ఎక్కుడికక్కడ విడిపడిఉంది. చాలామేర టెలికం కంపెనీలు డబ్బులు నష్టపోతున్నాయి. వేగంగా పురుగుతున్న విషరీతమైన పోటీ నెలకొన్న భారత మార్కెట్ విషయంలో చిన్న

కంపెనీలు, అదృష్టంలేని పోటీదారులు పునరాలోచించుకునే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. భారీ సంఘర్షణ ఎయిర్టెల్, వోడాఫోన్, ఐడియా, రిలయ్స్, టాటాలు నుద్దిర్కాలంగా ఎదురుచూస్తున్న సంఘటిత వ్యాపారంలో భాగంగా మార్కెట్లో వాటాను గెలుచుకునేందుకు అవకాశం కోసం చూస్తున్నాయి. ఓ శుభవార్త ఏమిటంటే... దేశీయ వినియోగదారులు పెద్దగా దెబ్బతినడం లేదు. నంబర్ పోర్టబిలిటీ పద్ధతి రావటంతో కంపెనీలు మారుడమూ తేలికైంది. అశుభవార్త ఏమిటంటే... సుప్రీంకోర్పు తీర్పు అంతర్జాతీయ పెట్టుబడిదారుల మనసుల్లో అనిశ్చితిని నింపింది. ఇది భారత్లో చపలచిత్త, ఊహకండని, అనిశ్చితిని సృష్టించే ప్రభుత్వాలు ఉంటాయనే నమ్మకాన్ని మరోసారి బలపరిచేలా ఉంది. భారత గౌరవానికి ఇదెత మాత్రం మంచిది కాదు. ఇటీవలి పరిణామాల్లో దారుణంగా దెబ్బతిన్న నార్స్-టెలినార్, రష్యా-సిస్టమ్, యూఎంశా-ఎటిసలాట్ వంటి విదేశీ కంపెనీలు ఆగ్రహంగా ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా టెలినార్... స్థిరాస్తి కంపెనీ యూనిటెక్ సంయుక్త భాగస్వామ్యంతో రూ॥12 వేల కోట్లు పెట్టుబడిగా పెట్టింది. మిగతా కొత్త కంపెనీల మాదిరిగా కాకుండా టెలినార్ వ్యాపారం పరిమాణం పెరగడంతో పాటు, 3.6 కోట్ల వినియోగదారులతో మార్కెట్ వాటాలోనూ వృద్ధి సాధించింది. ఈ నేపథ్యంతో పోరాదతామంటూ టెలినార్ ప్రకటించింది. భారత మార్కెట్లో ఉండాలంటే రాబోయే వేలంలో చెల్లించాల్సిన వ్యయం గురించే ప్రస్తుతం ఆ కంపెనీ అందోళన చెందుతోంది. □

(ఈనాడు సౌజన్యంతో...)

రైతులను తీవ్ర నిరాశరపరిచిన రాష్ట్ర బడ్జెట్

- డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

ఎంత తక్కువ కేటాయింపులు చేస్తే ఆ రంగానికి అన్ని ఎక్కువ పేజీలు కేటాయించి బడ్జెట్‌లో మాయచేయటం అనవాయితీ అని చెబుతుంటారని, రాష్ట్రంలో అత్యంత సంక్షోభంలో ఉన్న వ్యవసాయరంగానికి 2012-13 రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో ప్రభుత్వం అదే సూత్రాన్ని వర్తింపచేసి రైతులను తీవ్రనిరాశకు గురిచేసిందని లోకసభల్లా పొర్చీ అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ నిశితంగా విమర్శించారు. దేశంలో ఎక్కడాలేని రీతిలో మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయోత్పత్తుల మీద ఉన్న వస్తువు తగించైనా రైతులకు కొంత ఉపశమనం కల్పిస్తారని ఆశించామని, అయితే రైతుల్ని అయినకాడికి అణగదొక్కటమే ద్వేయమన్నట్టు రైతుల మీద అన్యాయపు వస్తుల భారాన్ని అదేరీతిలో కొనసాగించారన్నారు. వ్యవసాయాన్ని లాభసాటి చేయటానికి ఒక్కటంటే ఒక్క

ఏప్పటిను, విధానవరమైన మార్పుల్ని బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించలేదని, వ్యవసాయ సేవలు అందించే విభాగాలు పూర్తిగా నిర్మిర్యమైపోయినా వాటిని పట్టిపురిచే దిశగా కూడా ప్రభుత్వం పైసా కూడా కేటాయించలేదని అన్నారు. విధానాలలో మార్పు తేకుండా వ్యవసాయాన్ని బాగుచేయటం అసాధ్యమన్నారు. అలాగే విద్య, ఆరోగ్యం, బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు అరకొరగా ఉన్నాయని, స్థానిక ప్రభుత్వాలకు నిధుల కేటాయింపు కొండను తవ్వి ఎలకను పట్టినట్టుందితప్ప వాటి సాధికారతకు కావలసిన స్థాయిలో వందోవంతు కూడా లేవన్నారు. జలయిజ్ఞం భర్మ భారీగా పెరిగి ఆయకట్టు గతసంవత్సరం కంటే తగ్గిందని, అబద్ధాలతో ఆ వాస్తవాన్ని కప్పిపుచ్చే ప్రయత్నం చేశారన్నారు. బీదల్ని సర్వసాశనం చేస్తూ రాజకీయాల్ని భ్రమపట్టిస్తూన్న మద్యం విధానంలో మార్పు ప్రస్తావనే లేదన్నారు.

బడ్డెట్ సమగ్ర స్వరూపం

బడ్డెట్ మొత్తం - రూ.1,45,854 కోట్లు
 (2011-12 బడ్డెట్ అంచనాల కన్నా 14% ఎక్కువ)

ప్రశాసకేతర వ్యయం	91,824
ప్రశాసకా ష్టయం	54,030
(జిందులో కేంద్ర ప్రాయోజన పథకాల మొత్తం 5,080)	
రవేస్తూ వసూళ్లు	1,16,786
(2011-12 అంచనాల కన్నా 16% ఎక్కువ)	
ఎందులో..	
★ కేంద్ర పస్సుల వాటా	21,965
★ కేంద్ర పథకాలు. క్రాంట్లు	14,949
రాష్ట్ర పస్సు రాబడి	66,021
ఈ పస్సులో...	
★ అమ్మకపు పస్సు	45,000
★ ఎష్టైడ్	10,820
★ మోటారు వాహనాల పస్సు	3,640
★ స్టోంపులు. లిజ్స్టేషన్సు	4,968
రాష్ట్ర పస్సేతర రాబడి	13,852
ఎందులో...	
గసులు, ఖనిజాల దళ్లా	2,733
రవేస్తూ వ్యయం	1,12,342
ఎందులో...	
ప్రశాసకేతర	82,235
ప్రశాసక	30,107
రవేస్తూ మిగులు	4,444
(2012-13 బడ్డెట్ అంచనాల్లో)	
మూల ధన పెట్టుబడి, రుఱాల	
చెల్లింపులపై మొత్తం వ్యయం	23,922
ప్రవ్యాలీటు	20,009
(2012-13 బడ్డెట్ అంచనాల్లో) (జీవన్‌దీపీలో 2.58%)	
రాష్ట్ర సుధాల ఉత్సుక్తి(జీవన్‌దీపీ)	7,74,288
మొత్తం అప్పులు	1,60,191

శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన ఆంధ్రప్రదేశ్ 2012-13 వార్షిక బడ్డెట్‌పై జీపీ స్పందిస్తాయి ప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వం తర్వాత అంత కీలకమైనది మూడో అంచెలో ఉన్న స్థానిక ప్రభుత్వమని, అలాంచిది రూ. 1,45,954 కోట్లు రాష్ట్ర బడ్డెట్లో కేవలం సుమారు రూ. 670 కోట్లు కేటాయించటం సిగ్గుచేటన్నారు. స్థానికంగా ప్రజలకు రోజువారీ పనులు సుక్రమంగా జరగక పాలన అస్త్రవ్యసంగా ఉందని, స్థానిక ప్రభుత్వాలకు సకాలంలో ఎన్నికలు జరిపి, పూర్తిగా అధికారాల్ని, నిధుల్ని పూర్తిస్థాయిలో కేటాయించి అక్కడ తప్పు జరిగితే చర్యలు తీసుకునేందుకు పైస్థాయిలో నిర్దిష్ట ఏర్పాట్లు చేయాల్సినదన్నారు. అలాగే విద్య, ఆరోగ్యం రంగాలకు కేటాయింపులు పెంచామని చెప్పుకున్నారని, అయితే ఇప్పటికీ జాతీయస్థాయి సగటుకన్నా ఆ రంగాలలో దాదాపు 5, 0.6 శాతం మేర వెనకబడి ఉన్నామన్నారు. విద్యారంగంలో రాష్ట్రం దక్కిణాదిరాష్ట్రాలలోనే అభివృద్ధి స్థానంలో ఉందని, జాతీయస్థాయిలో ఒక్క జార్ఫాండ్ మాత్రమే మనకంటే వెనక ఉందని, అందువల్ల కేటాయింపులతోపాటు వాటి ద్వారా సాధిస్తున్న ఫలితాలపై నిర్దిష్టంగా 'జెట్కం బడ్డెట్'ను వెలువరించాల్సి ఉందన్నారు.

ప్రభుత్వ అసమర్థ, మూర్ఖ విధానాల వల్ల విద్యుత్ కొరత ఏర్పడి, ఆర్థికప్రగతి దెబ్బతింటోందని, ప్రజలు తీవ్ర అవస్థలకు గురవుతున్నారని, ఆ విధానంలో వూలికమార్గాలేవీ ప్రతిపాదించలేదని జీపీ అన్నారు. గుజరాత్లో 24 గంటలూ గ్రామాలకు విద్యుత్నిస్తుంటే కనీసం ఒక లక్ష్మంగా కూడా ఆ అంశాన్ని బడ్డెట్లో చేర్చే సాహసాన్ని, దూరదృష్టిని ప్రభుత్వం ప్రదర్శించలేకపోయిందన్నారు. గనుల లీజులలో అవినీతి, అప్రితపక్షపాతంతో వేలకోట్లు దోచుకున్నారని తెలిసినా, అలాంటి లీజుల్ని రద్దుచేసి ప్రకృతి వనరుల కేటాయింపులను వేలంపాటల ద్వారా పారదర్శకంగా కేటాయించాలని ఇటీవల 2జీ స్పెక్ట్రంపై సుట్రీంకోర్చు తీర్చునిచ్చినా, ఆ దిశగా చర్యలను, విధానపరమైన మార్పుల్ని ఆలోచన చేయలేదన్నారు. మెల్లోరైలు అంచనాల గురించి చెప్పారని, అయితే లింకురోడ్ల లేకుండా మెట్రోనిర్మాణం చేపట్టటం వల్ల పైదరాబాద్ ప్రజలు నరకాన్ని చవిచూస్తున్నారని, లింకురోడ్ల నిర్మాణం గురించిన ప్రస్తావన లేదన్నారు. ప్రకాశం జిల్లాలో తాను కలెక్టర్గా ఉన్నప్పుడు కేవలం రెండు సంవత్సరాల కాలంలో 42కోట్లు వ్యయంతో 2

లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తేగలిగానని, అదే ఈవేళ జలయజ్ఞంలో ఎకరా సాగుబర్చు సుమారు రూ. 5 లక్షలకు పెరిగిందని, కేవలం కాంట్రాక్టర్లకు వేలకోట్లు దోచిపెట్టటానికి తప్ప రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాల అభివృద్ధికి జలవనరుల్ని సద్గ్మినియోగం చేసే దిగుగా ఆ జలయజ్ఞం లేదని, అందుకే అన్ని వేలకోట్లు కేటాయించిన ఆ అంశం గురించి కేవలం ఒక్క పేరాతో సరిపెట్టే శారన్నారు. తట్టుమన్న తీయకుండా ఒక్క ఇటుక పేర్చుకుండా ప్రాణహిత-చేవెళ్ల ప్రాజెక్టుకు మొబిలిజేషన్ అడ్వెన్స్ పేరుతో రూ. 1000 కోట్లు కేటాయించిన పేరుమోసిన ఉదాహరణను ఆయన గుర్తుచేశారు.

కేంద్రప్రభుత్వ నిధుల వినియోగంలో కూడా తీవ్ర వైఫల్యం కనిపిస్తోందని జీపీ ఆవేదన వెలిబుచ్చారు. “పారశాల విద్యలో రాష్ట్రం వాటాని విదుదల చేయకపోవటంతో సర్వశిక్షా అభియాన్, మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ నిధులు వృధాగా పోతున్నాయి. అలాగే లోక్సంత్రా చేసిన ప్రయంత్యంతో జాతీయస్థాయిలో స్థానిక న్యాయాలయాల (గ్రామన్యాయాలయాల) చట్టం వచ్చి ముడ్జెళ్లయినా, మండలాలలో కోర్టుల ఏర్పాటుకి కేంద్రప్రభుత్వ నిధులున్న ఆ కోర్టుల ఏర్పాటు ప్రస్తావనే లేదు. బీదలకి ఆరోగ్యబీమా కోసం రాష్ట్రాలు స్టోర్మ్ బీమా యోజన ఉన్న ఒక్క రూపాయి కూడా అందుకు వినియోగించుకోని రాష్ట్రంగా అంధ్రప్రదేశ్ మిగిలిపోయింది.

మద్యం మీద అత్యధికంగా ఏటా రూ. 17,000 మేరకు ఆదాయాన్ని ఆర్టిస్టున్న రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. మద్యం ప్రభావంతో లక్షలాది కుటుంబాలు సర్వనాశనమైపోతున్నా అవినీతి అడుగుగుగునా పాకినట్టు రోజు వార్తలస్తున్నా మద్యం విధానాన్ని గూర్చిన సమీక్షగానీ, ఆబ్సారీలో ఆదాయాన్ని కొంత కోల్ఫోయినా బీదప్రజలని కాపాడదామన్న సంకల్పంగానీ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చోటుచేసుకోకపోవటం బాధాకరం” అని జీపీ వ్యాఖ్యానించారు.

బడ్జెట్ ను ఘనంగా 1,45,854 కోట్లుగా చెప్పారని, గతంలోలా కేటాయింపులలో 15-17 శాతం కోత పడితే ఆ బడ్జెట్లో కనీసం రూ. 23,000 కోట్లు తగ్గుతాయని, బహుశా ఆ వాస్తవం చెప్పే థర్యంలేకే 42 పేజీలలో 91 పేరాలలో పొందుపరిచిన బడ్జెట్లో భారీ అంచనా లెక్కను కూడా కేవలం

ప్రణాళికేతర వ్యయం కింద ఖర్చు (రూ.కోట్లలో)

అంశం	2011-12	2012-13
వేతనాలు	27,131	30,598
పట్టి చెల్లింపులు	11,437	12,226
రూఱల తిరిగి చెల్లింపులు	9,710	8,813
పించన్లు	9,693	11,480
వేతనేతర ఖర్చు	3,112	3,497
నిర్వహణ	1,527	1,797
రూఱలు, అడ్వెన్స్‌న్యూలు	123	775
బియ్యం రాయితీలు	2,500	3,000
విద్యుత్ రాయితీలు	4,300	5,500
ఉపకారవేతనాలు	498	----
ఇతర	8,478	9,943

ఒక్క పేరాతో తేల్చే శారన్నారు.

మీసేవ ద్వారా అవినీతిలేకుండా వివిధ రకాల ధృవపత్రాలను నిర్మిత కాలవ్యవధిలో ఇచ్చే ఏర్పాటును చిత్తపు ధ్వితో అమలుచేస్తూ విస్తరిస్తే సామాన్య ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగపడుతుందని జీపీ అభినందించారు. పట్టణాభివృద్ధికి రూ. 6586 కోట్ల కేటాయింపును కూడా ఆయన స్వాగతించారు. కొన్ని సాంఘికసంక్షేమ హోస్పిటల్ అనర్పులను గుర్తించటం వల్ల ప్రభుత్వానికి సుమారు రూ. 30 కోట్లు ఆదా అయిందని తెలిపారని, ఇంత పెద్దబడ్జెట్లో అన్నిరంగాలలో అలాంటి ప్రద్ధ పెడితే వేలకోట్లను అవినీతిపర రుల నుంచి ఆదా చేసుకోవచ్చున్నారు. ఒకపక్క అర్పులకు రేపున్ కార్డులు లేవని, మరోపక్క రాష్ట్ర జనాభాకంటే ఎక్కువ సంబ్యాలో కార్డులు అధికారికంగా ఉన్నాయని, రూ. 1 కి కిలోబీయం పథకంలో 50 శాతం తిరిగి రీసైకింగ్ కి వచ్చేస్తోందని, అవినీతికట్టించి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుంటేనే కేటాయింపుల మేరకైనా ప్రభుత్వం సత్ఫులితాలను సాధించగలుగుతుందని జయప్రకాష్ నారాయణ్ శుక్రవారం ఒక ప్రకటనలో అన్నారు. □

జలయజ్ఞార్థి బడైట్ కేటాయంపులు

ముఖ్య ప్రాజెక్టులకు
కేటాయంపులు...

ప్రాజెక్టు	2011-12 కేటాయంపు	2012 జవవరం పురు చేసిన ఖర్చు	2012-13 కేటాయంపు
ప్రాణహిత	608.29	256.22	1050
పోలవరం	1000	452	850
ఆదిష్టాడి ఎత్తిపోతల	75	14.71	61
పుస్తరం	40	23.19	47
బింబలపూడి	75	0	75
వెంకటనగరం	25	1.64	19
ఉత్తరాంధ్ర సుఖల స్వపంతి	75	0	7
భూపతిపాలం	30	9.1	12
ముసురుమిల్లి	20	11.5	16
కల్యాకుర్రి	250	155	220
భీమూ	260	77	175
నెట్టింపాడు	233	75	144
కోయ్యల్ సాగర్	60	36	45
ఆర్ట్ ఎస్	40	4	19
జూరాల	80	54	61
సంగంబండ	15	1.5	50
ఎల్లంపల్లి	455	416	360
ఎస్స్‌సెన్స్‌లీపరడ కాలువ	250	185	410
శుంగభద్ర ఎల్లార్థి	20	13.18	18
ఫెం కెనార్	60	25	75
ఎస్స్‌సెన్స్	70	115	125
శుంగభద్ర పెచ్చీ స్నేఇ-1	50	34.50	37.38
శుంగభద్ర పెచ్చీ స్నేఇ-2	110	42.18	66
హంద్రిసీవా	660	949	700
గురురాఘవేంద్ర	100	74.15	80
వెలిగొండ	545	420.84	600
గుండ్రుకమ్మ	28	14	14
కోడిపాడు ఎత్తిపోతల	50	24	22
ఎస్. ఎల్. వి.సి	450	297	450
సోమపాలి	140	65	230
పెన్నా నది	100	85	100
తెలుగుగంగ	180	145.33	160
కడెం	15	9.5	20
ఎస్స్‌సెన్స్ మొదటిదశ	75	90	140
ఎస్స్‌సెన్స్-2	205	16.5	75
దేవాదుల	1138	550	715
రాజీవ్ దుమ్బుగూడెం	150	133	150
ఇందిరా దుమ్బుగూడెం	150	18	187
దుమ్బుగూడెం-చేర్లపాండ్	200	0	40
గాలేరు-నగరి	540	277	420
పిచిసి	905	83	280
మైలవరం	20	10.20	15
మంశార మొదటిదశ	20	0.025	10
మంశార పేజ్-2, స్నేఇ-2	75	48.5	75
తోటపల్లి	40	32	48
మహాంద్రతనయ	35	0	34
తారకరామపేట్	25	5.5	30
నాగార్జునసాగర్ ఆధునికరణ	300	162	590.19
నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు	110	75	85
నిజాంసాగర్	150	51.5	200
ఎండి	60	11.67	45
సింగారు	25	25	36
సి. ఇ. గోదావరి డెల్టా	120	60.5	289
సి. ఇ. కృష్ణాడెల్టా	200	139	302
పులిచింతల	175	176	165
కంతనపల్లి	50	0.025	60
కరకుట్లు	-	-	270
పుఢుతరహస్య నీచిపారుదల	375	134	575.90
చిన్న నీచిపారుదల	-	-	-
ఎపిఎస్ నాడిసి	2080	957	2380.10

బడ్డిట్... బలపు కాచ్ ఎపే!

- కేంద్ర సౌజన్య పథకాలతో అంకెల గారిదీ
- బడ్డెట్ బలమికే వాడుకుంటున్న సర్వారు
- ఏడేళ్లలో సగానికి సగం ఖర్చులో కోత..
- వాటిని కుదించాలంటూ కేంద్రానికి లేఖు

‘వాపును’ చూపి

బలుపుగా నిమ్మస్టోంది

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం...

నిజం! దాదాపు

లక్ష్మన్ ర కోట్ల బడ్డెట్

అంకెల్లో చాలా వరకు

బొంకులే. కేంద్ర

సౌజన్య పథకాలతో

అంకెలను పెంచడమే

అప్పులు - చెల్లింపులు (2011, మార్చినాటికి రూ.కోట్లలో)		
పరిపక్వవ్యవధి	అప్పు	శాతం
0-1	4,740	4.99
0-3	11,235	11.82
3-5	9,985	10.52
5-7	13,316	14.00
ఏదు, ఆ తరవాత	55,783	58.67
మొత్తం	95,072	100.00

ఇందుకు నిదర్శనం. పైగా వాటిని నమర్థంగా

వినియోగించుకొనే సత్తు కొరవడ్డ ప్రభుత్వం ఇప్పుడు వాటి

సంఖ్యను బాగా తగ్గించాల్సిందిగా కేంద్రంపై వత్తిడి తెస్తోంది.

నిజానికి మన రాష్ట్ర బడ్డెట్ అంకెలు అంత భారీగా ఉండడానికి

కేంద్ర పథకాల కింద విపరీతంగా అంచనాలు చూపించడం

కూడా ఓ కారణమనే చెప్పాలి. మొన్నటికి మొన్న కొత్త బడ్డెట్లో

కూడా ఇలా రూ.15 వేల కోట్లను చూపించింది. గత ఏడేళ్ల

వ్యవధిలో ఇదే మాదిరిగా భారీగా నిధులను పొందుపర్చింది.

కాని వాటిలో 48.86 శాతం మేర ఖర్చుపెట్టలేక చేతులెత్తేసింది.

వివిధ రంగాలకు సంబంధించి ప్రస్తుతం 147 కేంద్ర సౌజన్య

పథకాలు (సీఎస్ఎస్) అమల్లో ఉన్నాయి. రాష్ట్రం తన సొంత

నిధులతో రూపొదించే వార్షిక ప్రణాళికకు ఇలా కేంద్ర పథకాల

నిధులను కూడా జోడించి ఆ రెండించి మొత్తాన్ని బడ్డెట్లో

ప్రణాళిక కేటాయింపుగా చూపిస్తుంది. ఈ పథకాల్లో చాలావాటికి

రాష్ట్రం కొంత వాటాను సమకూర్చలిస్తుంది.

కేంద్రం వాటాలను రాష్ట్రం ఏటా భారీగా అంచనావేయటం

పరిపాటయింది. తాజా బడ్డెట్లో రూ.15,096 కోట్లను ఇలా

పొందుపర్చింది. దీంతో రూ.48,934 కోట్ల వార్షిక ప్రణాళికకు

ఈ నిధులు కూడా కలసి బడ్డెట్లో ప్రణాళిక కేటాయింపు

రూ.54,030 కోట్లకు చేరింది. రాష్ట్రం ఏటా ఇలా నిధులు

చూపించటమే తప్ప వాటిని కేంద్రం నుంచి పొందటంలోను, పొందిన వాటిని సకాలంలో ఖర్చుపెట్టంలోనూ చిత్తశుద్ధి కనబరచడంలేదు. సరిగ్గా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కేంద్ర సౌజన్య పథకాలను 59కి తగ్గించాలంటూ వత్తున్నది కమిటీ సిఫార్సు చేసింది. ‘రోగి కోరింది... వైద్యుడు ఇచ్చింది ఒకటే’ అన్నట్లు రాష్ట్రానికి ఆ మాట ఎంతో నచ్చేసింది. వెంటనే దాన్ని అమలు చేయాలంటూ కేంద్రానికి సూచించింది.

ఎందుకంటే పథకాలు విలీనమైనా నిధులు మాత్రం తగ్గబోవు. వాటి కుదింపుతో పర్యవేక్షణ బాధ్యతలు మాత్రం బాగా తగ్గతాయి. ప్రస్తుతం పర్యవేక్షణ రాష్ట్ర సర్వారుకు పెద్ద సమస్యగా ఉంది. అందుకే కమిటీ సిఫార్సు ఎంతో తొందరగా అమలైతే తనకంత సొలబ్యూమని భావిస్తోంది. రాష్ట్రం 2004-05 నుంచి 2010-11 వరకు ఏడేళ్ల బడ్డెట్లలో కేంద్ర సౌజన్య పథకాల ద్వారా రూ.21,333 కోట్లను చూపించి కేవలం రూ.11,336 కోట్లను మాత్రమే ఖర్చు పెట్టగలిగింది. మిగతా రూ.9,997 కోట్లకు (66.86శాతం) కోత పడింది. □

కేంద్ర పథకాల కింద రాష్ట్రం అంచనా, ఖర్చు ఇలా ఉన్నాయి (రూ.కోట్లలో)

సంవత్సరం	బడ్డెట్ అంచనా	ఖర్చు	కోత
2006-07	3,352	1,405	1,947
2007-08	2,473	1,817	656
2008-09	4,551	2,083	2,468
2009-10	3,384	1,620	1,764
2010-11	3,513	2,457	1,056

అప్పుల ఉపయోగించి అంద్రుద్దేర్క

తీసుకురావల్నిన కొత అప్పులు	:	రూ.20వేల కోట్లు
అప్పులపై కట్టాల్సిన వడ్డీ	:	రూ.12.226 కోట్లు
2004 నాటికి ఉన్న అప్పులు	:	రూ.58,770 కోట్లు
2011-12 నాటికి రుళబూరం	:	రూ.లక్షా65 వేలకోట్లు
2012-13 నాటికి పూచీకత్తుతో కలిపి :	:	రూ.లక్షా86 వేలకోట్లు
2004-05నుంచి వడ్డీలుగా కట్టించి :	:	రూ.67,570 కోట్లు

రైల్వేల ఆభవ్యధికి 5.6 లక్షల కోట్ల అవసరం శ్యాంపిట్రోడా కమిటీ సిఫార్సు

వచ్చే అయిదేళ్లలో భారతీయ రైల్వేసు సమాలంగా ఆధునికీకరించాలంటే తక్షణం రూ॥ 5.60 లక్షల కోట్ల కావాలని శ్యాంపిట్రోడా కమిటీ పేర్కొంది. చూడటానికి ఈ మొత్తం పెద్దగా కనిపించినా ప్రభుత్వం తలచుకుంటే ఇదేమీ అసాధ్యం కాబోదని స్పష్టం చేసింది. రైల్వే రంగానికి మొత్తం రూ॥10 లక్షల కోట్ల పెట్టుబడులు అవసరం ఉండని తెలిపింది. 12వ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో రూ॥9.39 లక్షల కోట్ల కావాల్సి ఉండని పేర్కొంది. రైల్వేలోని 15 కీలకాంశాలపై దృష్టి సారించిన ఈ కమిటీ వ్యవస్థ ప్రక్కాళన మొత్తం 113 సిఫార్సులు చేసింది. హెచ్ఎఫ్సీ క్లైర్న్ దీపక్ పరేఫ్, ఎన్సిఐ మాజీ క్లైర్న్ ఎమ్స్ వర్క్, అహ్మదాబాద్ ఐఐఎం ప్రాఫెసర్ జి.రఘునందన్, ఐఐఎఫ్సీ మేనేజింగ్

డైరెక్టర్ రాజీవ్‌లాల్, ఫీడ్‌బ్యూక్ ఇన్‌ప్రొప్రైవ్‌క్ల్యాప్ సర్వీసెస్ కమిటీ చైర్‌న్ వినాయక చట్టి, రైల్వే బోర్డు సలహాదారుడు రంజన్‌జైన్‌లతో గత ఏడాది సెప్టెంబర్ 21న ఏర్పడిన ఈ కమిటీ తమ నివేదికను రైల్వే మంత్రి దినేవ్ త్రివేదీకి అందజేసింది. కమిటీ క్లైర్న్ శ్యాంపిట్రోడాషి కాగోలో ఉండటంతో ఆయన అక్కడి నుంచే ప్రత్యక్ష ప్రసారం ద్వారా కమిటీ నివేదికను వివరించారు. 21వ శతాబ్దంలో దేశ ఆర్థిక, సామాజిక అవసరాలను అందుకోవాలంటే రైల్వేసు ఆధునికీకరించి దాని సామర్థ్యాన్ని పెంచాలని స్పష్టం చేసింది. దానిపల్లి 12వ ప్రణాళికకు ఈ రంగం అదనంగా 1.5 నుంచి 2 శాతం జీడీపీ సమకూరుస్తుందని తెలిపింది.

కమిటీ సిఫార్సుల్లో ముఖ్యమైనవి

- ◆ ఇప్పుడును 19వేల కిలోమీటర్ల త్రాకను ఆధునికరించాలి. 40 శాతం త్రాక్టో 80 శాతం త్రాఫిక్ అవసరాలు తీరుస్తున్న ఏ,బీ, డీ మార్గాలకు ఇందులో ప్రథమ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. 25 టన్నుల యాక్సిల్ సామర్ఘ్యంతో గంటకు 75 నుంచి 100 కిలోమీటర్ల వేగంతో గూడుస్తే పయనించేలా ఈ త్రాక్ను తీర్చిదిద్దాలి. ఎ-బీ మార్గాల్లో ప్రయాణికులను తీసుకుళ్లే రైళ్లు 160 నుంచి 200 కిలోమీటర్ల వేగంతో పయనించేలా ఈ త్రాక్ను తీర్చిదిద్దాలి. ఎ-బీ మార్గాల్లో ప్రయాణికులను తీసుకుళ్లే రైళ్లు 160 నుంచి 200 కిలోమీటర్ల వేగంతో పయనించేలా త్రాక్ను పటిష్టపరచాలి. ఇందులో పిత్రోదా కమిటీ మొత్తం 24 మార్గాలను సిఫార్సు చేసింది. వాటిలో రాష్ట్రంలోని సికింద్రాబాద్ -మన్మాడ్, సికింద్రాబాద్ -డోన్, గూడురు-తిరువత్తి-కాట్టాడి, భాజీపేట- సికింద్రాబాద్ -వాడీ, ఖర్గుపూర్ -విజయవాడ, గుంటూరు- నంద్యాల- గుంతకల్లు -బళ్లారి, నడికుడి-పడివల్లి మర్గాలను చేర్చింది.
  - ◆ వంతెనల నిర్మాణం ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న లెవెల్క్రాసింగ్లన్యూంబీనీ నిర్మాణించాలి. త్రాక్ పొడువునా ఫెన్సింగ్ ఏర్పాటు చేయాలి. వంతెనల నిర్మాణానికి దాదాపు రూ॥4వేల కోట్లు అవసరం. అవుతుందని అంచనా, ఫెన్సింగ్కు పట్టణ ప్రాంతాల్లో కిలోమీటరుకు రూ॥40 లక్షలు, మిగతా చోట్ల రూ॥10 లక్షలు ఖర్చువుతుందని కమిటీ తెల్పింది.
  - ◆ ఎ, బీ మార్గాల్లో అత్యంత నాణ్యమైన త్రాక్ ఏర్పాటుచేసి దాని నిర్వహణనంతా పూర్తిగా యాంత్రీకరించాలి.
  - ◆ అధిక బరువు, వేగాన్ని తట్టుకొనేవిధంగా 11,250 వంతెనలను బలోపేతం చేయాలి. ఎ,బీ,డీ మార్గాల్లో ఉన్న 11,250 వంతెనలను బలోపేతం చేయాలి. ఈ మొత్తం కార్బ్రూక్మానికి రూ॥33.406 కోట్లు ఖర్చువుతుందని అంచనా.
  - ◆ ఎ,బీ మార్గాల్లో అటోమేటిక్ భ్లాకింగ్ సిగ్నల్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలి.
  - ◆ జీవన్సంఎం ఆధారిత మొబైల్ ట్రెన్ కంటోల్ కమ్యూనికేషన్

వ్యవస్థను ఏ, బీ మార్గాల్లో ప్రవేశపెట్టాలి.

- ◆ నూతన తరం లోకోమోటివ్స్ తీసుకురావాలి. ఎలెక్ట్రిక్ లోకోమోటివ్స్ 9 వేల నుంచి 12 వేల అశ్వశక్తితో, డిజిల్ లోకోమోటివ్స్ 5,500 అశ్వశక్తితో పరుగులు తీసేవిధంగా ఉండాలి.
  - ◆ గంటకు 160 నుంచి 200 కిలోమీటర్ల వేగంతో పయనించే ఎలోపొచ్చి కోచ్లు ప్రవేశపెట్టాలి.
  - ◆ దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న 7083 స్టేషన్లలో 100 పెద్ద రైల్స్ స్టేషన్లను తోక్కణం ఆధునికీకరించాలి. వచ్చే పద్ధతిలో 770 స్టేషన్లను పునరుద్ధరించాలి.
  - ◆ రైల్స్ స్టేషన్లు, టర్మినస్లు, ప్రైస్సీడ్ రైల్స్ కారిడార్లు, ఎలివేట్స్ రైల్స్ కారిడార్, ప్రైవేట్ ప్రైవేట్ టెర్మినస్లు, వ్యాగస్ లీజ్, లోకో, కేవ్ తయారీ యూనిట్లు, సాంత విద్యుత్ ఉత్పత్తి, సార, పవన విద్యుత్తు ఉత్పత్తి రైల్స్ ఆసుపత్రులు, సూక్ష్మలోకి ప్రైవేట్ పెట్టుబడులు ఆహ్వానించాలి.
  - ◆ దేశవ్యాప్తంగా వృథాగా పడివున్న రైల్స్ భామిని అభివృద్ధిని చేయడం ద్వారా రూ॥50 వేల కోట్లు సమకూర్చుకొనే అవకాశం ఉంది. పట్టణప్రాంతాల్లో 10 వేల ఎకరాలను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా ఎకరాకు రూ॥5 కోట్ల ఆదాయం వచ్చే అవకాశం ఉంది.
  - ◆ అహృదాబాద్ - ముంబాయి మధ్య గంటకు 350 కిలోమీటర్లతో నడిచే ప్రైస్సీడ్ రైల్స్ లైన్ నిర్మించాలి. ప్రైదాబాద్ - డోర్కుల్ - విజయవాడ - చెన్నై మార్గాన్ని ఇందుకేసం పరిశీలించాలి.
  - ◆ బఱటీలో రైల్స్ టెక్నాలజీ, బఱఎంలలో రైల్స్ యాజమాన్యకోర్సులు ప్రవేశపెట్టాలి. ఇప్పుడున్న శిక్షణానంస్తల వరిస్తి తంలను మనసస్ మీక్కించి పునరుద్ధరించాలి.
  - ◆ ఉద్యోగుల పనితీరు ఆధారంగా ప్రోత్సాహక వేతనం ఇవ్వాలి.
  - ◆ రైల్స్ బోర్డును వ్యవస్థాగతంగా, పనితీరుపరంగా సమూలంగా ప్రక్కాళించాలి. దాని చైర్మన్ సీఈబిను ప్రతిబించించాలి.
  - ◆ పెట్టుబడులపై నిర్దయాలు తీసుకొనేవిధంగా రైల్స్ జోస్లకు అధికారం ఇవ్వాలి. పెట్టుబడులపై వచ్చే లాభస్వేలకు వారినే జవాబుదారీ చేయాలి. □

జాతి నాయకుల్నాయకుల్ని చేయెద్దు

- మైత్రి

తూర్పు రుగోదావరి జిల్లాలో మొదలైన అంబేద్కర్ విగ్రహంల విధ్వంసం ఇప్పుడు రాష్ట్రమంతటికీ పాకింది. కోన్సీమలో కుల చిచ్చు రగిల్చి రాజకీయాలిచ్చి పొందాలనే కుటులో భాగంగానే ఈ విగ్రహ విధ్వంసం జరిగిందనేది చాలా మంది అభిప్రాయం. తాగినమైకంతో కొందరు యువకులు చేసిన ఆకతాయి పని

పేరు పెట్టుకున్న దాఖలాలు ఉన్నాయా?

తమ పిల్లలకి అంబేద్కర్ అని పేరు పెట్టుకున్న అగ్రకులాల వారు ఎవరైనా ఉన్నారా? (గాంధీ, నెప్రూ, తిలక్, బోన్ లపేర్లు చాలా మంది పెట్టుకున్నారు.) వీటన్నిటిని బట్టి చూస్తే మనకు అర్థమయ్యే విషయం ఏంటంటే మెజార్టీ ప్రజలు

అని మనల్ని నమ్మమంటున్నారు పోలీసులు. ఏది ఏమైతేనేం జరగకూడనిది జరిగింది. అంబేద్కర్ విగ్రహంల విధ్వంసాన్ని అందరూ ముక్కకంరంతో ఖండించారు. ముఖ్యమంత్రి అంబేద్కర్ విగ్రహానికి పాలాభిషేకం చేశారు. చంద్రబాబు, జగన్ కూడా అంబేద్కర్ పై తమ భక్తిని చాటారు. అన్ని పార్టీల నాయకులు ఖండఫలండాలుగా జరిగిన దాన్ని ఖండించారు. పత్రికా ప్రకటనలతో ఉండరగొట్టారు. “అంబేద్కర్ ఏ ఒక్క కులానికో చెందిన వాడు కాదు. అంబేద్కర్ జాతి నాయకుడు” అని అందరూ ప్రకటనలు గుప్పించారు. అంబేద్కర్ జాతి నాయకుడే అని మనం నమ్ముతుంటే మరి అలాంటి జాతీయ నాయకుడి విగ్రహాలు ఎక్కడున్నాయి? ఏ వాడల్లో ఉన్నాయి?

అంధ్రప్రదేశ్ మెత్తం మీద అగ్ర కులాల వాడల్లో అంబేద్కర్ విగ్రహం ఎక్కడైనా ఉందా?

ఆధిపత్యకులాలు ఏర్పాటు చేసుకున్న కాలనీ, నగర్లకు ఎక్కడైనా అంబేద్కర్, అనిగాని అంబేద్కర్ కాలనీ అని గాని

అంబేద్కర్ కేవలం దళిత నాయకుడిగా మాత్రమే చూస్తున్నారు. ఎంతోమంది మేధావులు, రాజనీితిజ్ఞాలు సభ్యులుగా ఉన్న భారత రాజ్యంగ ముసాయిదా రచనా సంఘం ఆడ్యుక్చుడిగా అంబేద్కర్ బాధ్యతలు నిర్వర్తించారు. అలాంటి అంబేద్కర్ను జాతి నాయకుడిగా ఎందుకు అంగీకరించలేకపోతున్నా? ఈ ప్రశ్నలకు మనం నిజాయితీగా సమాధానం వెతుకోవాలి.

స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం అనేక సంస్థానులుగా విడిపోయిన భారతదేశం మళ్ళీ ఒక్క దేశంగా నిలబడటానికి, ఎలాంటి అంతర్మార్థాలు లేకుండా, అందరి ప్రయోజనాలు కాపాడే రాజ్యప్యవస్థని నిర్మించడానికి మన రాజ్యంగం ఒక పునాది వేసింది. ఆ పునాది ఆధారంగానే మనం ఇప్పుడున్న భారతదేశాన్ని నిర్మించుకున్నాం. భావప్రకటనా స్నేహి, సార్వజనిన ఓటు హక్కులాంటి అద్భుతమైన హక్కుల్ని ఎలాంటి పోరాటం లేకుండా రాజ్యంగం ద్వారా పొందగలిగాం. ఇప్పటి తరానికి ఈ హక్కుల విలువ, మన రాజ్యంగ జౌన్వత్యం అర్థం

కావడం లేదు. అంబేద్కర్ అంటే ఇప్పటి తరానికి రాజ్యాంగం గుర్తుకు రావడం లేదు, రిజర్వేషన్లు గుర్తుకొస్తున్నాయి. రిజర్వేషన్లు కారణంగా తమ ఉద్యోగాలన్నీ దళితులు తన్నకుపోతున్నారనే రుగ్గ అంబేద్కర్ పట్ల వ్యతిరేకతంగా మారుతోంది. మనదేశ జనాభా 100 కోట్లతో 2 కోట్లమంది ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉన్నారు. దళితులు, ఆదివాసీలు కలిపి రిజర్వేషన్లు, ఓపెన్ కేటగిరీల్లో కలిపి 30% ఉద్యోగాలు పొందారనుకున్నా... దళిత ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సంఖ్య 60 లక్షలకు ఏంచరు. అంటే 25 కోట్ల దళిత, ఆదివాసీ జనాభాలో కేవలం 60 లక్షల మంది ఉద్యోగాలు పొంది ఉంటారు. మరి ఉద్యోగాలన్నీ దళితులే తన్నకుపోతున్నారని వాపోవడం ఎంతపరకు సమంజసనం? తరతరాలుగా అణగదొక్కబడ్డ దళిత సోదరులు పైకి ఎదిగేందుకు ఉన్న ఏకైక మార్గంపై అక్కసు ఎందుకు? అని ప్రశ్నించే అగ్రకుల మేధావుల సంఖ్య తగినంత లేకపోవడం అంబేద్కర్పై కొన్ని వర్ధాల వ్యతిరేకతకు ఒక కారణమవుతోంది.

మనం ఆత్మగౌరవ ఉద్యమాలు ఊపందుకున్న దశలో ఉన్నాం. ఒక జాతి, ఒక కులం, లేదా ఒక ప్రాంతం ఆత్మగౌరవ పోరాటం చేస్తున్నదంటే దాని అర్థం ఆ జాతి లేదా ఆ కులం లేదా ఆప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతోందని. వదువు, కనీస అవసరాలు తీర్చే సంపాదన, భాళీసమయం, అదనపు వనరులు ఉన్నప్పుడు ఆత్మగౌరవం గురించిన ఆలోచన మొదలవుతుంది. ఇవేమీ లేనప్పుడు ఆకలిపోరాటం మాత్రమే ఉంటుంది. ఇప్పుడు దళితుల పరిణ్ణితి 1947తో పోల్చుకుంటే ఎన్నో రెట్లు మెరుగయిందన్నది తిరుగులేని వాస్తవం. రిజర్వేషన్లు, అక్కరాస్యత పెరగడం, ఎనిమిది గంటల పని విధానం, ఓటువాక్కు పీటన్నిటి కారణంగా దళితుల జీవితాలు మెరుగయ్యాయి. విద్యావంతులైన దళితులు గతంలో తమకు జిరిగిన అన్యాయం, తమ పూర్వీకులు అనుభవించిన అమానవీయ అణచివేతల గురించి ప్రశ్నించడం మొదలుపెట్టారు. ఈ ప్రశ్నించేధోరణి సునిశితంగా, సున్నితంగాకాక దూకుడుగా, మొరటుగా ఉంటున్నదనేది కొండరి అభిప్రాయం. చరిత్ర నుండి మనం పాతాలు నేర్చుకుని భవిస్తును నిర్మించుకోగలం, అంతేగాని గతాన్ని సరిచేయలేం. ఈ స్ఫురుతో దళిత మేధావులు వ్యవహారించవలసి ఉంది. ఇంకా సూటిగా చెప్పాలంటే జిరిగిన దాని గురించిన వర్ణన

కంటే జరగాల్సిన దాని గురించి, సాధించుకోవాల్సిన దాన్ని గురించి ఎక్కువ చర్చ జరగాలి. ఉదాహరణకి శ్రీ రాముడిని తీవ్రంగా విమర్శించడం వల్ల దళిత మేధావుల పట్ల హిందూ అగ్ర వర్షాల వారికి వ్యతిరేకత వస్తోంది తప్ప దళితులకు ఒరిగేదేమీ ఉండదు. రాముడిని పూజించే హిందువులు ఎవరూ ఇప్పుడు రాముడు సీతని విడిచిపెట్టడాన్ని సమర్థించరు, అనుసరించరు. అలాగే కృష్ణుడిని పూజించే వారందరూ ఆయన చెప్పాడు కాబట్టి కులాలు ఉండాల్సిందే అని అనరు. కాబట్టి గతాన్ని తీవ్రంగా, పరుషంగా విమర్శించడం కన్నా, భవిష్యత్తులో దేశంలోని అన్ని కులాల వారు సమిష్టిగా ఎదిగేందుకు అవసరమైన రాజ్యవ్యవస్థ నిర్మాణం కోసం దళిత మేధావులు కృషి చేయాల్సి ఉండి. ఇలాంటి కృషి మన సమాజంలో చాలా తక్కువగా ఉండటం విగ్రహాల విధ్వంసానికి మరొక కారణం. మరోవైపు జాతినాయకుల్ని కులాల వారీగా పంచుకునే ఓ దుస్సాంప్రదాయం ఈ మధ్య బాగా పెరుగుతోంది. ప్రతి కులం తమ కులంలో గొప్ప గొప్పవారు జన్మించారని చెప్పుకోవడం కోసం జాతినాయకుల్ని కులవైభవ ప్రతికలుగా మార్పుకోవడం మొదలుపెట్టారు. మహాత్మగాంధీని వైశ్యలు, నెప్రాసాని బ్రహ్మాణలు, అంబేద్కర్ని మాలలు, మహాత్మ జ్యోతిఖాళ్లేని బిసిలు, అల్లూరిని క్షత్రియులు, యోగివేమనను రెడ్డు, కృష్ణదేవరాయులను కావులు, తాండ్రపాపారాయుడిని వెలమలు, రాణిరుద్రమదేవిని కమ్మలు, ఇలా జాతి రత్నాల్లాంటి నాయకులు, మహాపురుషులు, యోధులను కులాల వారీగా పంచుకోవడం అనే దౌర్ఘాట్స్థితి మనకు దాపురించింది. సమున్నత మన దేశ వారసత్వాన్ని కులాల ప్రతీకలుగా మార్పుకోవడం మంచిదికాదు. జాతి నాయకుల్ని కులనాయకులుగా మార్పుకుంటూ మనం మన జాతిని నాయకులులేని జాతిగా మార్పుకుంటున్నాం. మన దేశాన్ని ఒక్కతాలీపై నడిపించిన, భవిష్యత్తుతరాలకు సూట్రినివ్వగల మేరునగ ధీరులైన నాయకుల్ని కులాల కుత్సిత బుద్ధితో మరుగుజ్జలుగా మార్పుకుంటున్నాం. మన దివాళకోరు రాజకీయాల కారణంగా దేశం మొత్తం గౌరవించే నాయకులు మనకి ఉన్న కొడ్దిమంది. చారిత్రక పురుషుల్ని కూడా ఇలా రొంపిలోకి లాగి భవిష్యత్తు తరాలకు ఆదర్శపూరుషులు లేకుండా చేసుకుంటున్నాం. ఇది ఎంత మాత్రం మంచిదికాదు. □

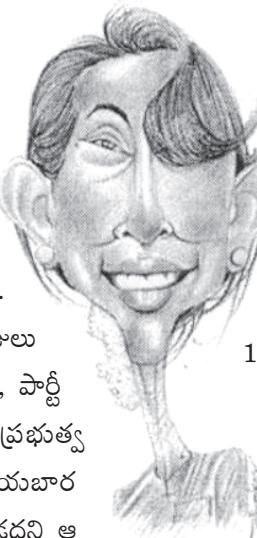
ప్రజాస్వామ్యం దిశగా మయిన్స్ట్రో

దీర్ఘకాలంగా సైనిక పాలనతో, అంతర్జాతీయ ఆంక్షలతో నలిగిపోతున్న మయిన్స్ట్రో (బర్యా) ప్రజాస్వామ్యం దిశగా అడుగువేస్తోంది. ధన్సియెన్ అధ్యక్షునిగా సైనిక నేతృత్వంలో సాగుతున్న పొరపరభుత్వం ప్రజా నాయకురాలు అంగీసాన్ సూక్తిని గృహ నిర్వంధం నుండి విడుదల చేసి పరివర్తనా సంకేతమిచ్చింది. ఐదారేళ్ళనాడు ప్రకటించబడిన నోబెర్ శాంతి బహుమతిని ఇటీవల ఆవు స్వీకరించారు. తన మయిన్స్ట్రో రాజకీయ స్వేచ్ఛల పునరుద్ధరణకిది స్పష్టమైన సంకేతం.

2012 ఏప్రిల్ జరగనున్న ఉప ఎన్నికలలో సూక్తి పోటికి సన్నాహాలు చేస్తున్నది.

శాంతియుతంగా నిరసన తెలియజేసే హక్కును ప్రజలకు కల్పిస్తూ సైనిక ఆధిపత్యంలోని పార్లమెంటు ఒక బిల్లును ఆమోదించటం ఈ దిశలో మరో మండగు.

ప్రదర్శన జరపదలుచుకున్న వారు ఐమరోజులు ముందుగా అధికారులకు తెలియజేయాలని, పోటి జండాలు, చివ్వోలు ధరించవచ్చనని, ప్రభుత్వ భవనాలు, స్కూళ్ళు, ఆసుపత్రులు, రాయబార కార్యాలయాల మార్గాల్లో మాత్రం వెళ్ళకూడదని ఆ బిల్లు నిర్దేశించింది. నాలుగేళ్ళ క్రితం బౌద్ధ సన్యాసుల ప్రదర్శనపై సైనిక విరుదుకుపడటం, కాల్యుల్లో 31 మంది చనిపోయిన పొరకలితి పోల్చుకుంటే ఈ బిల్లు పొర స్వేచ్ఛలపట్ల స్పష్టమైన పరోగతి, సూచిస్తోంది. నాడు వందల మంది సన్యాసులు గాయపడ్డారు. ఇప్పటికి అనేక మంది జైల్లో వున్నారు. అంగీసాన్ సూక్తో నేరుగా సంభాషణలు, ఒక వివదాస్వదమైన అనకట్ట నిర్మాణం నిలుపుదల, కార్బూకులకు సమ్ముఖకల్పిస్తూ చట్టాన్ని ఆమె రాజ్యాంగం రూపకల్పనను చేపట్టాలని, ప్రజాస్వామ్య ఎన్నికల ద్వారా ప్రజా ప్రాతినిధ్య

ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరుచుకోవాలని, అంతర్జాతీయ సమాజంలో భాగస్వామి కావాలని ఆశించుదాం.

ప్రథమం నుంచి అధమానికి....

మయిన్స్ట్రో ఒకప్పుడు బర్యా దాని రాజధాని అప్పట్లో రంగున్.

ఒకప్పుడు బర్యా ఆగ్నేయాసియా దేశాల్లో అభివృద్ధిలో రెండో సాంస్కారిక ఉండి. అన్ని రంగాలలోనూ చాలా అభివృద్ధి చెందిన దేశం. విస్తారమైన

వనరులు, ఖనిజ సంపద దానికి అదనపు బలాలు.

ధాన్యం ఎగుమతిలో ప్రపంచంలోనే ప్రథమస్థానంలో ఉండేదంటే మనం ఇప్పుడు నమ్మగలమా? బర్యా టేకు ప్రపంచంలోనే అత్యంత ప్రసిద్ధి పొందింది. ప్రపంచంలో 75 శాతం నాణ్యమైన టేకు బర్యాల్లోనే ఉత్పత్త్యేదన్న విషయం కూడా నమ్మలేని నిజం. వీటన్నిటినీ మించి అక్షరాస్యతలో కూడా బర్యా ఆగ్నేయాసియా దేశాలలో బాగా ముందుండేది. 1936లో బ్రిటిషిండియా నుంచి బర్యాను వేరు చేశారు. రెండో ప్రపంచయుద్ధ కాలంలో జపాన్ ఆత్రమణలోకి వెళ్లిన బర్యా 1948 జనవరి 4న రిపబ్లిక్గా అవతరించింది. దశాబ్దంస్వరూ గడిచేసరికి ఆ ముచ్చట ముగిసిపోయింది. 1962లో ప్రభుత్వాన్ని కుట్రతో కూలదోసి సైనిక నియంతలు అధికారంలోకొచ్చారు. జనరల్ నెవిన్ నాయకత్వంలో బర్యా ఆభివృద్ధిలో బాగా వెనుకబడి ఉంది. 1987లో ఐక్యరాజ్యమితి విడుదల చేసిన ప్రపంచ దేశాల అభివృద్ధి నివేదికలో మయిన్స్ట్రో చిట్టచివరి స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. ట్రాన్స్పరేన్సీ ఇంటర్వెన్షన్లో అంచనాల ప్రకారం 2007 నాటికి అవినీతిలో ప్రథమస్థానంలో నిలిచింది. నిరంతరం అంతర్యాద్ధ అగ్ని కిలల్లో మండిపోతున్న సామాలియాతో కలసి అవినీతిలో అగ్రస్థానాన్ని అది పంచుకుంది. □

శ్రీ వరిసాగుకే ఉపాధి సాయం

జ్ఞాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని ఏప్రిల్ 1నుంచి వ్యవసాయంతో అనుసంధానం చేస్తామని కేంద్ర గ్రామీణభివృద్ధిశాఖ ప్రకటించింది. ఒక్క శ్రీ వరి సాగుకు తప్ప మిగతా ఏ పంటలనూ జాతీయ ఉపాధి హామీ కింద చేర్చేదు. సాయమంతా వ్యవసాయ అనుబంధరంగాలకే పరిమితమవుతోంది. మిహార్షా నివేదికననుసరించి.

- కోళ్ళ, మేకలకు అవసరమైన పెడ్డను ఉపాధి నిధులతో నిర్మించుకోవచ్చు. ఒక్క గ్రామ పంచాయతీలో ఏడాదికి ఐదు కుటుంబాల చొప్పున మాత్రమే ఇందుకు అనుమతి. కోళ్ళ పెడ్డకు రూ॥40 వేలు, మేకల పెడ్డకు రూ॥35 వేలుగా గరిష్ట ధర నిర్ణయించారు.
- పశువుల దాణగా ఉపయోగించే అణ్ణేల్ల శిలీంద్రం ఉత్పత్తికి సాయం. ఒక్క తొట్టె ఏర్పాటుకు రూ॥2 వేలు.
- కోస్తా ప్రాంతంలో మత్స్యకారులు చేపలను ఎండబెట్టుకునే యార్లులను నిర్మించుకోవడానికి యార్లుకు రూ॥75 వేలు సముద్ర తీరం వెంబడి భూమి కోతకు గురి కాకుండా ఉండేందుకు మాంగ్రావ్, సర్పి,తాటి చెల్ల వంటివి పెంచుకోవడానికి సాయం. ఒక్క మొక్కకు రూ॥17.
- కోస్తా ప్రాంతం వ్యవసాయ సాగులో మరుగు పారుదల వ్యవస్థ ముఖ్యమైనది. ఈ వ్యవస్థ సరిగా లేక వేలాది ఎకరాలు ముంపునకు గురై పంట నష్టపోతోంది.

మరుగునీటికి డ్రైయస్టను నిర్మించేందుకు ఉపాధి సాయం కింద అనుమతి ఒక్క డ్రైయస్ట నిర్మాణానికి రూ॥2.30 లక్షల వరకు కేటాయింపు.

- కాంటూరు కందకాలు, మట్టి కట్టలు, వర్షపునీటి నిల్వ గుంతల నిర్మాణానికి, వర్షి కంపోస్టు తయారికి బయోగ్యాన్ ప్లాంట్ నిర్మాణానికి అవకాశం.
- భూగర్భ జలాల పెంపు, ఇంకుడు గుంతలకూ ఉపాధి నిధులు.
- వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్డు, అంగన్వాడి

కేంద్రాలు, పారశాలల్లో మరుగుదొడ్డు నిర్మాణం, చెత్తి నిర్మాణసకు ఉపాధి నిధులు వాడుకునే అవకాశం.

శ్రీవారి సాగుకే ఎందుకు?

భవిష్యత్తులో తీసుకురాబోతున్న ఆహోరభద్రత చట్టానికి లోటులేకుండా చూసుకోవడానికి శ్రీవారిసాగును జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకంతో అనుసంధానం చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది. ఇప్పుడున్న సంప్రదాయ వరిసాగు కారణంగా ఒకవైపు నానాటికి భూసారం తగ్గుతుండటంతోపాటు మరోవైపు అత్యంత విలువైన జలవినియోగం పెరుగుతోంది. దిగుబడులు పెరగడం లేదు. శ్రీసాగు విధానంవల్ల 30 శాతం నీటి వినియోగం తగి అంతేమొత్తంలో దిగుబడి పెరుగు తుందస్తుది మిహార్షా కమిటీ అభిప్రాయం. 75 శాతం విత్తనం పొదుపు కావడంతోపాటు అదే నిప్పత్తిలో భూమి నాణ్యత పెరుగు తుందనే విశ్వాసాన్ని కమిటీ వ్యక్తం చేసింది.

■ ఏకకాలంలో నాట్లకోసం ఏకరాలకు 8 వ్యక్తిగత పని దినాలు. నాట్లు వేసిన 10-15 రోజుల తర్వాత కలుపుమొక్కల నిర్మాణసకు ఎవరాకు 2 వ్యక్తిగత పనిదినాలు. 20130 రోజుల తర్వాత కలుపునిర్మాణసకు ఎకరాకు 2 వ్యక్తిగత పనిదినాలు. శ్రీవారికి ఉపాధి నిధులు వాడుకునే అవకాశం ఐదేళ్లు అయితే ఒక్కైతుకు గరిష్టంగా మూడేళ్లపాటే సాయం.□

ఏక్యకార్యాచరణ కమిటీ లలేనిరాహారదీక్షలు

నంద్యాల : నంద్యాల మునిపాలిటీ పరిధిలో విపరీతంగా పెంచిన ఆస్థివస్తుకు వ్యతిరేకంగా అభిల పక్షులాతో కలిసి రిలేనిరాహారదీక్షలు ఫిబ్రవరి 13, 2012 నుండి ఫిబ్రవరి 17 తేది వరకు జరిగాయి. ఈ కార్యక్రమంలో లోకసత్తా, సి.పి.యమ్, సి.పి.ఐ, భారతీయ జనతాపార్టీ, వై.యస్.ఆర్.కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, ప్రజాసంఘాలు, కులనంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, విద్యార్థిసంఘాలు పాల్గొని సంఖ్యావం ప్రకటించారు. ఈ కార్యక్రమంలో లోకసత్తా పార్టీకి చెందిన డా॥ శేశారెడ్డి, యం.వి.సత్యనారాయణ్, నిరాహారదీక్షలో పాల్గొన్నారు. నియోజకవర్గ ఇన్చార్జి యస్.ఎ.మజీద్ గారు ప్రసంగించారు. ఈ కార్యక్రమంలో అధ్యక్షులు ఎన్.ఎ.హమద్, జి.వెంగలరెడ్డి, రమణ, పి.ఎన్.కృష్ణ, యువసత్తా నాయకులు డా॥రామయుడు, నారాయణ, విజయ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అలోచించండి

నంద్యాల : లోకసత్తా పార్టీ అధ్యయంలో వార్డు పర్యటన చేసి, ప్రజలకు నిజమైన రాజకీయాలను గురించి అవగాహన, అలోచన దిశలో ఓట్లర్కు కార్యకర్తలు నాయకులు వివరించారు. మునిపాలిటీ వారు కాలువలు శుభ్రత, చెత్త చెదారం, వార్డులో పేరుకు పోయిన విధానంపై ప్రజలకు అవగాహన కల్పించి, వివరించి, మంచి పార్టీకి ఓట్లువేసి మంచి నాయకులను ఎన్నుకోవలసినదిగా ప్రభావితం చేయడమైంది. లోకసత్తా పార్టీని అశీర్పదించండి, ఆసక్తి ఉంటే ఈ పార్టీలో సభ్యులుగా నేడే చేరండి, పార్టీని బలోపేతం చేయండి అని పిలుపునిచ్చారు. ఈ కార్యక్రమంలో లోకసత్తా నియోజకవర్గ ఇన్చార్జు యస్.ఎ.మజీద్ పట్టణ అధ్యక్షులు ఎన్.ఎ.హమద్, ప్రధాన కార్యదర్శి ఎమ్.వి.సత్యనారాయణ, ఉపాధ్యక్షుడు పి.ఎన్.కృష్ణ,

అనుంతపురం జిల్లా

సెక్రటరి ప్రభాకర్ గౌరవ సలహాదారులు డా॥శేశారెడ్డి డా॥రామయుడు, యువసత్తా నాయకులు, విజయ్, ఇక్బాల్, ఫరూబ్, ఖీలీల్, రఫి, జిల్లాని తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పాదయాత్రకు మద్దతుగా ర్యాలీ

రాయదుర్గం : లోకసత్తా పార్టీ అధ్యక్షులు జయప్రకాష్ నారాయణ్ అధ్యయంలో చెపుడుతున్న పాదయాత్రకు మద్దతుగా రాయదుర్గం లోకసత్తా పార్టీ నాయకులు ర్యాలీ నిర్వహించారు. తాలూకా అధ్యక్షులు బాబు అధ్యయంలో పట్టణంలో ర్యాలీ చేపట్టారు. రైతులకు మద్దతుగా జీపీ చెపుడుతున్న యాత్రకు రాయదుర్గం నియోజకవర్గం నుంచి భారీగా వాహనాల్లో తరలివెళ్ళారు. ఈ కార్యక్రమంలో వెంకటలకీళ్ళ రాఘవేంద్ర, రియాజ్, అబ్బల్లా తదితరులు పాల్గొన్నారు. పెద్ద ఎత్తున నినాదాలు చేసుకుంటూ, వాహనాల్లో జీపీ పాదయాత్ర చేపుడుతున్న ఎమ్ముగనూరు ప్రాంతానికి తరలివెళ్ళారు.

ఎన్నికల వాయిదా రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనే

వీడురోడ్డ జంక్షన్ : రాజకీయ నాయకులు, వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం మున్సిపల్ ఎన్నికలను వాయిదా వేయడం రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనే అవుతుందని తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడు గుండ అప్పులసూర్యనారాయణ అన్నారు. స్థానిక ప్రెస్ క్లబ్లో లోక్సంత్రా పార్టీ జిల్లా అధ్యక్షుడు కె.పోలీనాయుడు అధ్యక్షతన మున్సిపల్ ఎన్నికల వాయిదాను నిరసిస్తూ వివిధ రాజకీయ పార్టీలు, మేధావులు, స్వచ్ఛందనసంస్థ ప్రతినిధులతో రౌండ్పేబుల్ సమావేశం జరిగింది. పోరాటాల స్వార్థితో ప్రజాస్వామ్య పథ్థతిలో సాధించుకున్న 73,74 రాజ్యాంగ సవరణల స్వార్థికి విఫూతం కలిగిన్న రాజ్యాంగాన్ని ఒక పథకం ప్రకారం అధికార పార్టీలు నిరీక్షయం చేయడం క్షమార్థం కాదని సీపీఐ నాయకుడు చాపర సుందరలాల్ అన్నారు. దేశంలో కేవలం కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాలలో మాత్రమే స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు నిర్ణిత గడువులోగ జిరపడం లేదన్నారు. బీజేపీ రాష్ట్ర కార్బువర్డ సభ్యుడు పూడి తిరుపతి రావు మాట్లాడుతూ ఎన్నికలను వాయిదా ప్రభుత్వ పనితీరుకు అధ్యంపడుతోందన్నారు. సీపీఎం జిల్లా కార్బుదర్శి బిబిరి కృష్ణమూర్తి మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం అన్నింటా వైపుల్యం చెందిందన్నారు. వైఎస్‌ఆర్ కాంగ్రెస్ యువజన విభాగం ప్రతినిధి హనుమంతు కిరణ్ కుమార్ మాట్లాడుతూ ఎన్నికల నిర్వహణ కరినంగా అమలు జరిగేలా చట్టంలో మార్పుతేవాలన్నారు. సిటిజన్ ఫోరం అధ్యక్షుడు బి.కామేశ్వరరావు ప్రభుత్వం అవినీతిలో కూరుకుపోయిందని పొలన పూర్తిగా గాడితప్పిందన్నారు. స్వచ్ఛంద సంస్థ ప్రతినిధి ఎన్.అప్పన్న వైఎస్‌ఆర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు అంధవరపు సూర్యాభాసు, రౌతు సీతారామస్వామి

శ్రీకాకుళం జిల్లా

లోక్సంత్రా ప్రతినిధులు ఫల్గుణరావు, యువసంత్రా రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు పంచాది రాంబాబు పాల్గొన్నారు.

మాటలు రైతులకు...మాటలు దళారులకు...!

రామలక్ష్మణకూడలి : తీవ్ర ఇబ్బందుల్లో ఉన్న రైతులకు ఈ ప్రభుత్వం చేప్పి మాటలు మిగులుతుంటే దళారులకు మాత్రం మాటలు అందుతున్నాయని పట్టణంలో వివిధ రాజకీయ పార్టీల నాయకులు మండిపడ్డారు. స్థానిక లోక్సంత్రా పార్టీ కార్బులయంలో వివిధ రాజకీయ పార్టీల జిల్లా నాయకులు సమావేశమయ్యారు. ఈ సందర్భంగా లోక్సంత్రా పార్టీ జిల్లా అధ్యక్షులు కె.పోలీనాయుడు మాటలూడుతూ రైతులే ప్రభుత్వమని చెప్పాకునే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఇతర రాష్ట్రాల్లో అమ్ముకోవడాన్ని నియంత్రిస్తూ రైతుల పాలిట శాపంలా పాలకులు వ్యవహరిస్తున్నారని ధ్వజమెత్తారు. రైతుల ప్రయోజనాలకు విఫూతం కలిగించేలా ఉన్న ఈ ఆంక్షలను ఎత్తివేయుటంటే. ప్రభుత్వం తగు మూల్యం చెల్లించుకోవాలిని వస్తుందని పోచురించారు. తదేపా జిల్లా అధ్యక్షులు చౌదరి నారాయణమూర్తి (బాబీ) మాటలూడుతూ రైతుల్లో ఉన్న ఆషైక్తతను అమాయకత్వాన్ని ఆసరాగా చేసుకొని దళారులకు లభీ చేక్కార్చేందుకు ప్రభుత్వం రైతుల్లో ఇబ్బంది పెట్టడం క్షమించరాని నేరమన్నారు. తక్కణం ఆంక్షలు ఎత్తి వేయాలని, లేకపోతే ఉ ద్వామం తప్పుడని పోచురించారు. భాజపా జిల్లా అధ్యక్షులు

ఉంకాల దుర్గారావు మాట్లాడుతూ రాజకీయాలకు అతీతంగా పార్టీలన్నీ అన్నదాతను ఆదుకొనేందుకు నమైక్కంగా ఉద్యమించాలన్నారు. ఈ ప్రభుత్వం రైతులను నాశనం చేయడమే లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తుందని ఆరోపించారు. సమావేశంలో యువసత్తూ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు పంచాది రాంబాబు, లోక్సంత్రా నాయకులు బి.జగదీష్ వి.ఆప్పలరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విశాఖపట్టం జిల్లా

లోక్సంత్రా విజయోత్సవ ర్యాలీ

విశాఖపట్టం : లోక్సంత్రా పార్టీ అధినేత జయప్రకాష్ నారాయణ్ చేపట్టిన రైతు సత్యాగ్రహ పాదయాత్ర విజయవంతం కావడం పట్ల హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ ఆ పార్టీ నగర కమిటీ విజయోత్సవ ర్యాలీ నిర్వహించింది. జీవిఎంసీ గాంధీ విగ్రహం నుంచి ప్రారంభమైన ర్యాలీ అంబేద్కర్ విగ్రహం సర్క్రీల్ మీదుగా తిరిగి జీవిఎంసీ వరకు కొనసాగింది. అక్కడ రైతు వ్యతిరేక ప్రభుత్వం దిష్టైబోమ్యూను దహనం చేసిన నాయకులు భారీగా బాణసంచా కాల్పారు. ఈ సందర్భంగా లోక్సంత్రా నగర కమిటీ అధ్యక్షుడు కేవి సురేష్ కమార్ మాట్లాడుతూ రైతు వ్యతిరేక చట్టలను నిరసిస్తూ పాదయాత్ర చేపట్టిన జయప్రకాష్ నారాయణ్ కర్మాలు జిల్లా ఎమ్ముగుసారు నుంచి కర్మాటక సరిహద్దు దాటి అక్కడ ధాన్యం విత్రయించారన్నారు. ఇది రాష్ట్ర రైతుల విజయమని పేర్కొన్నారు. కార్యక్రమంలో నాయకులు రామ్ శశిధర్, జోయ్, గోవర్ధన్, కిశోర్, రవికిరణ్, ప్రసాద్, కేవన్బాబు, అశోక్, సందీష్, పట్టాయిక్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కర్మాలు జిల్లా

పి.హెచ్.సి సిబ్బంది తీరుపై ఫిర్యాదు

పెద్దకడబూరు : మండలకేంద్రాలలో పిహెచ్సిలను స్థాపించి రోగులకు సేవలు అందించాలన్న ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను పెద్దకడబూరు పిహెచ్సిలోని సిబ్బంది భాతరు చేయడం లేదని లోక్సంత్రా మండల అధ్యక్షులు సుబ్రమణ్యశర్మ, కార్యదర్శి భీమన్న మరియు గ్రామస్థులు హనుమంతాచారి, ఉరుకుండప్ప, నాగరాజు, కొంతమంది రోగులు ఎమ్ముర్చో నాగయ్యకు ఫిర్యాదు

చేశారు. ఉదయం 8.30 నిమిషాలకే కల్లుకుంట గ్రామానికి చెందిన అక్కరుబీకి, పెద్దకడబూరుకు చెందిన మూకమ్మ అనే వృద్ధురాలికి వాంతులు, విరోచనాలు సంభవించి సర్పారు దాఖానాకు చేరితే అక్కడున్న ఆర్సిహెచ్ సిబ్బంది ఒకరు గూకోజ్ బాటిల్స్ ఇచ్చి లీక్సపెట్టి వెళ్లినట్లు వారు తెలిపారు. ఇక్కడ పనిచేసే ఓపిఎవెన్ఎం 8 గంటలకు విధులకు హోజుకూవాల్స్ ఉండగా 11.45 నిమిషాలకు పిహెచ్సికి వచ్చిందని, అప్పటికే రోగులు ఒపిఎవెన్ఎం ఆలస్యంగా రావడంపై నిలదీసినట్లు దీంతో క్రోపోక్కులైన ఒపిఎవెన్ఎం రోగులను నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడినట్లు వారు ఎమ్ముర్చోకు ఇచ్చిన ఫిర్యాదులో విన్నవించుకొన్నారు. అంతటితో రోగులకు వైద్యం చేయకుండా వెంటనే అందరూ చూస్తుండగానే సెలవుచీటిరాసి రిజిస్టర్లో ఉంచి ఆటోలో ఎమ్ముగుసారు ప్రయాణమై పోయినట్లు రోగులు, లోక్సంత్రా సభ్యులు వెల్లించారు.

వాంతులు, విరోచనాలతో బాటిల్స్ ఇచ్చిన అక్కరుబీ, మూకమ్ములకు ఇంజ్క్షన్ వేసేవారు కూడా లేకపోవడంతో పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా మారిందని, బనలదొడ్డి, చిన్నకడబూరు మిగిలిన సుదూర ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన రోగులకు వైద్యం అందకపోయేసరికి పిహెచ్సికి తాళం వేసి తాళాన్ని ఎమ్ముర్చో నాగయ్యకు అందజేసి పరిస్థితిని విపరించారు. ఇక్కడ పనిచేసే డాక్టరు, వారంలో రెండుమూడుసారు మాత్రం మొక్కబడిగా వస్తారిని, మిగిలిన సిబ్బంది సెలవులు పెట్టి వెళ్తి సామాన్యులు పరిస్థితి ఏమిటని వారు ఆరోపించారు. ఇప్పటికైనా జిల్లా వైద్యాధికారులు స్పందించి సక్రమంగా పనిచేయని వైద్యసిబ్బందిపై చర్యలు తీసుకొని సామాన్యులకు వైద్యసేవలందేనా చూడాలని సుబ్రమణ్యశర్మ, భీమన్న, ఉరుకుండప్ప, నాగరాజు, గ్రామస్థులు విజిప్పి చేశారు.

రేప్నీకార్టుల జాలీపై గందరగోళం

అధికారులను నిలదీసిన నాయకులు

అదనంగా డబ్బు వసూలు

పెద్దకడబూరు : రేప్నీ కార్టుల జాలీకి నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ప్రజల నుండి అధికంగా డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారంటూ తెలుగుదేశం, సిపిఎం పార్టీలతో పాటు లోక్సంత్రా నాయకులు

ఉదయం మండల పరిషత్ కార్యాలయంలో నిర్వహిస్తున్న డిపియల్ కేంద్రం వద్దకు చేరుకొని డిప్యూటీ ఎంఆర్ఎస్ హనుమంతప్పతో వాగ్యవాదానికి దిగారు. నిబంధనల మేరకు ప్రజల నుండి కార్డుజారీకి డబ్బు వసూళ్లు చేయాల్సిఉండగా అదనంగా ఏలా వసూళ్లు చేస్తున్నారని నిలదీశారు. కార్డుల కోసం ప్రజల నుండి వసూళ్లు చేయాల్సిన డబ్బుకు సంబంధించిన ఉత్తర్వులను చూపాలని డిమాండ్ చేశారు. ఒక దశలో అధికారుల తీర్పె మండిపడుతూ సహాళ్లు విసిరారు. ఈ కారణంగా అక్కడ కొంత ఉద్దిక్తత పరిస్థితులకు దారితీసింది. దీంతో కార్డుల జారీ ప్రక్రియకు కొద్దిసేపు అంతరాయం కలిగింది. అనంతరం వారు ఎంఆర్ఎస్ రామన్నను ఇదే విషయమై నిలదీశారు. అయితే ఇందుకు ఎంఆర్ఎస్ సమాధానం ఇస్తూ ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం ఒక్కాక్కు

కార్డుకు రూ. 40 లు మాత్రం వసూళ్లు చేస్తున్నామని అంతకుమించి వసూళ్లు చేయడం లేదని పేర్కొన్నారు. వసూళ్లు చేసిన డబ్బుకు సంబంధించి ప్రజలకు రసీదును పైతం ఇస్తున్నామని వివరించారు. అయినా ఇందుకు వారు సంతృప్తి చెందక నిబంధనల ఉత్తర్వు చూపాలని పట్టుబట్టగా, అలాంటి ఉత్తర్వులు ఏమి తమకు రాలేదని ఎంఆర్ఎస్ చెప్పడంతో అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేస్తూ అక్కడి నుండి వారు వెళ్లిపోయారు. ఈ నిరసన కార్యక్రమంలో లోకసభా మండల కనీసం సుఖమణం శర్య, పార్టీ కార్యకర్తలు, తెలుగుదేశం నాయకులు జెడెపిటిసి సభ్యులు బి. హనుమంతరెడ్డి, బీడిపి ఎన్సి సెల్ జిల్లా కార్యదర్శి విజయ్కుమార్, సిపిఎం నాయకులు తిక్కన్న, రైతుసంఘం జిల్లాకార్యవర్గ సభ్యులు పరమేష్టి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఆధ్యాత్మిక్తతకు కొత్త ఆధ్యాత్మిక్ ప్రాణి నివేదానంద

వెల : రూ. 15/-

దా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

లోకసభా పార్టీ ప్రమాదాలు

- శాసనసభ ప్రసంగాలు (2009-11)
దా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ రూ 100/-
- మన ప్రజాసామ్యం సంక్లోభం - పరిష్కారాలు
దా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ రూ 50/-
- స్వరాజ్యం (ప్రజాహక్కుల పత్రం) రూ 50/-
- మాతన రాజకీయ సంస్కృతి రూ 10/-
డి.వి.వి.యస్. వర్ష
- జన రాజకీయం రూ 10/-
డి.వి.వి.యస్. వర్ష
- లోకసభా పార్టీ @ 5 రూ 10/-
(ఒకే లోకసభా పార్టీ ప్రసాదం)
- కూకచ్చపల్లిలో నిజమైన అభివృద్ధి రూ 10/-
- రైతు వేదికల మార్గదర్శి రూ 10/-
- లోకపాల్ ఎలా సాధించుకుండాం? రూ 5/-
- మున్సిపాలిటీలు ఆస్తిపన్న రూ 2/-
- మీడియా రిలీ�జ్లు 2010 రూ 200/-

ప్రతులకు :

లోకసభా పార్టీ కార్యాలయం

లోకసభా పార్టీ - ప్రాచరణాద్ వేరుమీద చెక్కులు, డ్రాష్టలు ఉత్కీంది అడ్వెన్టిక్ పంచంది మీ పోస్టుల చిరునామా తెలియజేయంది.

రైతు సంఘాయం త్రాదృష్టిలు

ఎల్లారెడ్డి నుండి ఎన్న (మహారాష్ట్ర)

రైతు మహా సత్యాగ్రహ యాత్రలో జేపీ

To,

Book-Post
PRINTED MATTER

If not delivered please return to:

Lok Satta Times

8-2-674B/2/9, Plot No. 93
Happy valley, Road No. 13A
Banjara Hills, Hyderabad - 500 034